

RICHTLIJN (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (herschikking)

en

RICHTLIJN (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking)

Concordantietabel 'A'

tabel die uitgaat van de artikelen van de richtlijn zodat nagegaan kan worden welke artikelen van de richtlijn in welke artikelen van de Vlaamse omzettingsmaatregelen worden omgezet

Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (herschikking)

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregelen
Artikel 2	
2.8. actieve afnemer: een eindafnemer, of een groep gezamenlijk optredende eindafnemers, die op eigen terrein binnen afgebakende grenzen of, indien toegestaan door een lidstaat, op andere terreinen opgewekte elektriciteit verbruiken of opslaan, die door henzelf opgewekte elektriciteit verkopen, of die deelnemen aan flexibiliteits- of energie-efficiëntieregelingen, mits die activiteiten niet hun belangrijkste commerciële of professionele activiteit vormen.	<p>Artikel 3 van het ontwerp van decreet wijzigt artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Er worden enkele nieuwe definities ingevoegd en enkele bestaande definities worden gewijzigd:</p> <p>Omdat de definitie en de bijhorende activiteiten van de “zelfverbruiker van hernieuwbare energie” in richtlijn (EU) 2018/2001” sterk lijkt op dat van actieve afnemer wordt het concept van “zelfverbruiker van hernieuwbare energie” geïntegreerd in de definitie van actieve afnemer. Op die manier wordt ook de omzetting beoogd van artikel 2.14 en 21.2, a) en b) van richtlijn (EU) 2018/2001.</p> <p>Er wordt een punt 8°/4 ingevoegd in artikel 1.1.3 dat luidt als volgt: “actieve afnemer: een afnemer aangesloten op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, een gesloten distributienet of een afnemer van thermische</p>

<p>2.9. elektriciteitsmarkten: markten voor elektriciteit, onder meer over-the-counter-markten en elektriciteitsbeurzen, markten voor de verhandeling van energie, capaciteit, balancerings- en ondersteunende diensten in alle tijdsbestekken, waaronder termijn-, day-ahead- en intraday-markten.</p> <p>2.10. marktdeelnemer: een marktdeelnemer als gedefinieerd in artikel 2, punt 25, van Verordening (EU) 2019/943.</p> <p>2.11. energiegemeenschap van burgers: een juridische entiteit die:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) gebaseerd is op vrijwillig en open deelname en waarover leden of aandeelhouders, die natuurlijke personen, lokale autoriteiten, waaronder gemeenten, of kleine ondernemingen zijn, feitelijke zeggenschap hebben; b) waarvan het hoofddoel veeleer bestaat uit het bieden van milieu-, economische of sociale gemeenschapsvoordelen aan haar leden of aandeelhouders of aan de plaatselijke gebieden waar ze werkzaam is dan uit winst maken, en c) zich bezig kan houden met de productie, waaronder uit hernieuwbare bronnen, distributie, levering, verbruik, aggregatie, energieopslag, energie-efficiëntiediensten, oplaaddiensten voor elektrische voertuigen of andere energiediensten aan haar leden of aandeelhouders kan aanbieden; 	<p>energie die aangesloten is op een warmte-of koudenet die één of meerdere van de activiteiten, vermeld in artikel 4.4.2 uitoefent, terwijl die activiteiten niet zijn belangrijkste commerciële of professionele activiteit vormen;”.</p> <p>Daarnaast vormt ook artikel 48 van het ontwerp van decreet, dat een nieuw artikel 4.4.2 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 de omzetting van het begrip ‘actieve afnemer’ uit richtlijn (EU) 2019/944.</p> <p>Er wordt een punt 33°/2 ingevoegd in artikel 1.1.3 dat een definitie van elektriciteitsmarkten introduceert in het Energiedecreet van 8 mei 2009: “markten voor elektriciteit, onder meer over-the-countermarkten en elektriciteitsbeurzen, markten voor de verhandeling van energie, capaciteit, balancerings- en ondersteunende diensten in alle tijdsbestekken, waaronder termijn-, day-ahead- en intradaymarkten;”;</p> <p>Er wordt een punt 80°/1 ingevoegd in artikel 1.1.3 dat een definitie van marktdeelnemer introduceert in het Energiedecreet van 9 mei 2009: “80°/1 marktdeelnemer: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit aankoopt, verkoopt of produceert, flexibiliteits- of aggregatiediensten verleent of energieopslagdiensten exploiteert, met inbegrip van het plaatsen van handelsorders op een of meer elektriciteitsmarkten of op de markt voor lokale congestie, inclusief op balanceringsmarkten;”;</p> <p>Er wordt een punt 40°/1/1 ingevoegd dat een definitie van energiegemeenschap van burgers introduceert in het Energiedecreet van 8 mei 2009. “40°/1/1 energiegemeenschap van burgers: een rechtspersoon die voldoet aan de vereisten vermeld in artikel 4.8.1;”;</p> <p>Daarnaast vormen ook artikel 56 en 59 van het ontwerp van decreet dat respectievelijk artikel 4.8.1 en 4.8.4 invoegen in het Energiedecreet van 8 mei 2009 een omzetting van het begrip ‘energiegemeenschap van burgers,’ voor wat betreft de vereisten enerzijds en voor wat betreft de activiteiten anderzijds.</p>
---	---

<p>2.13. elektriciteitsleveringscontract: een contract voor de levering van elektriciteit, elektriciteitsderivaten niet inbegrepen.</p> <p>2.14. elektriciteitsderivaat: een financieel instrument, als omschreven in punt 5, 6, 7 van deel C van bijlage 1 bij Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, en dat betrekking heeft op elektriciteit.</p> <p>2.15. contract op basis van een dynamische elektriciteitsprijs: een elektriciteitsleveringscontract voor de levering van elektriciteit tussen een leverancier en een eindafnemer waarin de prijsvariatie op de spotmarkten, waaronder de day-ahead- en intraday-markten, wordt weerspiegeld in intervallen die ten minste overeenkomen met de marktvereffeningsperiode.</p> <p>2.18. aggregatie: een functie van een natuurlijke of rechtspersoon die de belasting of de opgewekte elektriciteit van verschillende afnemers voor de verkoop, koop of veiling op een elektriciteitsmarkt combineert.</p> <p>2.19. onafhankelijke aankoopgroepering: een marktdeelnemer die aan aggregatie doet en niet is aangesloten bij de leverancier van de afnemer.</p>	<p>Er wordt een punt 33°/1 ingevoegd dat een definitie van elektriciteitsleveringscontract invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009: “33°/1 elektriciteitsleveringscontract: een contract voor de levering van elektriciteit, elektriciteitsderivaten niet inbegrepen;”</p> <p>Er wordt een punt 31°/2 ingevoegd dat een definitie van elektriciteitsderivaat invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009: “31°/2 elektriciteitsderivaat: een financieel instrument met betrekking tot elektriciteit dat valt onder een van de categorieën, vermeld in artikel 2, 1°, e), f) en g) van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten;”</p> <p>Er wordt een punt 30°/0 ingevoegd dat een definitie van dynamisch prijscontract invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009: “30°/0 dynamisch prijscontract: een contract waarin de prijsvariatie op de spotmarkten van elektriciteit, waaronder de day-ahead- en de intradaymarkten, vermeld in artikel 2 van de Verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancering, wordt weerspiegeld in intervallen die ten minste overeenkomen met de marktvereffeningsperiode;”</p> <p>Er wordt een punt 12°/0 ingevoegd in artikel 1.1.3 dat een definitie van aggregatie invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009: “12°/0 aggregatie: een functie van een natuurlijke persoon of rechtspersoon die meerdere energiehoeveelheden voor afname, consumptie, productie of injectie combineert om in een elektriciteitsmarkt aan te kopen, te verkopen of te veilen;”</p> <p>Er wordt een punt 92°/5 ingevoegd in artikel 1.1.3 dat een definitie van onafhankelijke dienstverlener van flexibiliteit invoegt in het Energiedecreet 8 mei 2009; “92°/5 onafhankelijke dienstverlener van flexibiliteit: een dienstverlener van flexibiliteit die niet is aangesloten bij de leverancier van de afnemer of die een afzonderlijke evenwichtsverantwoordelijke heeft die geen evenwichtsverantwoordelijke van de afnemer is;”</p>
--	---

<p>2.20. vraagrespons: de verandering van de elektriciteitsbelasting door eindafnemers ten opzichte van hun normale of bestaande verbruikspatronen, in reactie op de marktsignalen, waaronder tijdvariabele elektriciteitsprijzen of financiële prikkels, of in reactie op het aanvaarden van het bod van de eindafnemer, individueel of via aggregatie, om vraagvermindering of -verhoging voor een bepaalde prijs te verkopen op de georganiseerde markt, zoals gedefinieerd in Artikel 2, punt 4, van de Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1348/2014 van de Commissie.</p> <p>2.31. energie uit hernieuwbare bronnen of hernieuwbare energie: energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, namelijk windenergie, zonne-energie (thermische zonne-energie en fotovoltaïsche energie) en geothermische energie, omgevingsenergie, getijdenenergie, golfslagenergie en andere oceaanenergie, waterkracht, en energie uit biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogas;</p> <p>2.44. congestie: congestie als gedefinieerd in artikel 2, punt 4, van Verordening (EU) 2019/943.</p>	<p>Er wordt een punt 131°/4 ingevoegd in artikel 1.1.3 dat een definitie van vraagrespons invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009:</p> <p>“131°/4 vraagrespons: een vorm van flexibiliteit, namelijk de wijziging van het profiel van verbruik of de afname van elektriciteit door afnemers ten opzichte van hun normale of bestaande verbruikspatronen, in reactie op de externe signalen of lokaal gemeten netgerelateerde grootheden, of in reactie op de aanvaarding van het bod van de eindafnemer, individueel of via aggregatie, enerzijds om vraagvermindering of -verhoging voor een bepaalde prijs te verkopen op een elektriciteitsmarkt, de markt voor lokale congestie of op de georganiseerde markt, vermeld in artikel 2.4 van uitvoeringsverordening (EU) nr. 1348/2014 van de Commissie van 17 december 2014 inzake de informatieverstrekking overeenkomstig artikel 8, leden 2 en 6, van Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie, of anderzijds om een dienst in het energiesysteem te verlenen;”</p> <p>Het bestaande punt 65° in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt vervangen om de definitie uit artikel 2.31 van richtlijn (EU) 2019/944 om te zetten;</p> <p>“65° hernieuwbare energiebronnen: hernieuwbare niet-fossiele energiebronnen, namelijk wind, zon, waaronder thermische zonne-energie en fotovoltaïsche energie, geothermie, de omgeving, de getijden, de golfslagen en andere energie uit de oceanen, waterkracht, biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogas;”</p> <p>Wat betreft het toepassingsgebied is de definitie geïntroduceerd in de richtlijn te ruim voor het ontwerp van decreet, waarin een regulerend kader wordt uitgewerkt voor flexibiliteit op het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Daarom wordt door de decreetgever geopteerd voor de invoeging van een punt 79°/0 in artikel 1.1.3 dat een definitie van lokale congestie invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 die gebaseerd is op de definitie van lokale congestie in de technische reglementen.</p> <p>“79°/0 lokale congestie: een situatie waarin een element van het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het</p>
--	---

<p>2.48. ondersteunende dienst: een dienst die nodig is voor de exploitatie van een transmissie- of distributiesysteem, met inbegrip van balanceringsdiensten en niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, maar uitgezonderd congestiebeheer.</p> <p>2.49. niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst: een dienst die wordt gebruikt door een transmissie- of distributienetbeheerder voor spanningsregeling in stationaire toestand, snelle blindstroominjecties, inertie voor plaatselijke netstabiliteit, kortsluitstroom, blackstartmogelijkheden en inzetbaarheid in eilandbedrijf.</p> <p>2.51. volledig geïntegreerde netwerkcomponenten: netwerkcomponenten die in het transmissie- of distributiesysteem, met inbegrip van opslagfaciliteiten, geïntegreerd zijn en die uitsluitend gebruikt worden voor het waarborgen van een veilig en betrouwbaar beheer van het transmissie- of distributiesysteem, en niet voor balancerings- of congestiebeheer.</p> <p>2.56. zeggenschap: rechten, overeenkomsten of andere middelen die, afzonderlijk of tezamen, met inachtneming van alle feitelijke of juridische omstandigheden, het mogelijk maken een beslissende invloed uit te oefenen op de activiteiten van een onderneming, met name:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) eigendoms-of gebruiksrechten op alle activa van een onderneming of delen daarvan; b) rechten of overeenkomsten die een beslissende invloed verschaffen op de samenstelling, het stemgedrag of de besluiten van de organen van een onderneming. 	<p>koppelpunt met het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het transmissienet niet alle fysieke stromen kan opvangen zonder de operationele veiligheid in gevaar te brengen;”;</p> <p>Aan het bestaande punt 94° van artikel 1.13 wordt de zinsnede “, voor de elektriciteitsmarkt, met inbegrip van balanceringsdiensten en niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, maar uitgezonderd congestiebeheer” toegevoegd;</p> <p>Er wordt een punt 92°/1 ingevoegd in artikel 1.13 dat een definitie invoegt van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst in het Energiedecreet 8 mei 2009: “92°/1 niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst: een dienst die wordt gebruikt door een transmissie- of distributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voor spanningsregeling in stationaire toestand, snelle blindstroominjecties, inertie voor plaatselijke netstabiliteit, kortsluitstroom en inzetbaarheid in eilandbedrijf;”;</p> <p>Punt 131°/3 van artikel 1.13 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt vervangen door een definitie van volledig geïntegreerde netwerkcomponenten; “131°/3 volledig geïntegreerde netwerkcomponenten: netwerkcomponenten die in het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, met inbegrip van elektriciteitsopslagfaciliteiten, geïntegreerd zijn en die uitsluitend gebruikt worden om een veilig en betrouwbaar beheer van het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit te waarborgen, en niet voor balancerings- of congestiebeheer;”;</p> <p>Een definitie van zeggenschap wordt ingevoegd in artikel 4.8.1, §1, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>
---	--

<p>2.57. elektriciteitsbedrijf: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die ten minste een van de volgende functies vervult: productie, transmissie, distributie, aggregatie, vraagrespons, energieopslag, levering of aankoop van elektriciteit, en die verantwoordelijk is voor de met deze functies verband houdende commerciële, technische of onderhoudswerkzaamheden, maar die geen eindafnemer is;</p>	<p>Er wordt een punt 31°/1 ingevoegd dat een definitie van elektriciteitsbedrijf invoegt in het Energiedecreet 8 mei 2009: “31°/1 elektriciteitsbedrijf: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die ten minste een van de volgende functies vervult: productie, transmissie, distributie, aggregatie, vraagrespons, energieopslag, levering of aankoop van elektriciteit, en die verantwoordelijk is voor de commerciële, technische of onderhoudswerkzaamheden die met die functies verband houden, maar die geen loutere afnemer is.</p>
<p>2.59. energieopslag: in het elektriciteitssysteem, het uitstellen van het uiteindelijke gebruik van elektriciteit tot een later moment dan het moment waarop de elektriciteit is opgewekt, of het omzetten van elektrische energie in een vorm van energie die kan worden opgeslagen, het opslaan van dergelijke energie, en de daaropvolgende omzetting van dergelijke energie in elektrische energie of een andere energiedrager.</p>	<p>Er wordt een punt 33°/3 ingevoegd dat een definitie van elektriciteitsopslag introduceert in het Energiedecreet van 8 mei 2009: “33°/3 elektriciteitsopslag: een vorm van energieopslag die erin bestaat het uiteindelijke gebruik van elektriciteit uit te stellen tot een later moment dan het moment waarop de elektriciteit is opgewekt, of elektrische energie om te zetten in een vorm van energie die kan worden opgeslagen, dergelijke energie op te slaan en vervolgens dergelijke energie om te zetten in elektrische energie of in een andere energiedrager;”;</p>
<p>2.60. energieopslagfaciliteit: in het elektriciteitssysteem, een installatie waar energieopslag plaatsvindt.</p>	<p>Er wordt een punt 33°/4 ingevoegd dat een definitie van elektriciteitsopslagfaciliteit introduceert in het Energiedecreet van 8 mei 2009: “33°/4 elektriciteitsopslagfaciliteit: een installatie aangesloten aan het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit waar elektriciteitsopslag plaatsvindt;”;</p>

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 4 Vrije keuze van leverancier</p>	
<p>De lidstaten zien erop toe dat de afnemers vrij zijn om elektriciteit te kopen bij de leverancier van hun keuze en dat alle afnemers vrij zijn om op hetzelfde moment over meer dan één elektriciteitsleveringscontract te beschikken, mits de vereiste aansluit- en meetpunten zijn aangelegd.</p>	<p>Via artikel 46 van het ontwerp van decreet wordt een punt 3° toegevoegd aan artikel 4.4.1, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 10 Contractuele basisrechten</p>	
<p>10.1. De lidstaten zorgen ervoor dat alle eindafnemers aanspraak hebben op elektriciteitsvoorziening door een leverancier, onder voorbehoud van de toestemming van de</p>	<p>Via artikel 46 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.4.1, eerste lid, punt 1°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd.</p>

<p>leverancier, ongeacht de lidstaat waar de leverancier is geregistreerd, mits de leverancier de geldende handels- en balanceringsregels toepast. In dat verband nemen de lidstaten alle noodzakelijke maatregelen om te waarborgen dat administratieve procedures geen discriminatie inhouden ten aanzien van leveranciers die reeds in een andere lidstaat zijn geregistreerd.</p>	
---	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 11 Het recht op een contract op basis van een dynamische elektriciteitsprijs</p>	
<p>11.1. De lidstaten zorgen ervoor dat het nationale regelgevingskader leveranciers in staat stelt een contract op basis van een dynamische elektriciteitsprijs aan te bieden. De lidstaten zorgen ervoor dat eindafnemers bij wie een slimme meter is geïnstalleerd, kunnen verzoeken om een contract op basis van een dynamische elektriciteitsprijs met ten minste één leverancier te sluiten en met elke leverancier die meer dan 200 000 eindafnemers heeft.</p> <p>11.4. Gedurende een periode van ten minste tien jaar nadat contracten op basis van dynamische elektriciteitsprijs beschikbaar worden, monitoren de lidstaten of hun regulerende instanties de voornaamste ontwikkelingen van dergelijke contracten, met inbegrip van het aanbod op de markt en de effecten op de facturen van de consument en, specifiek, de prijsvolatiliteit, en stellen daarover een jaarverslag op.</p>	<p>Artikel 46 van het ontwerp van decreet voegt een punt 4° toe aan het eerste lid van artikel 4.4.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 5 van het ontwerp van decreet voegt een punt m) toe aan artikel 3.1.3, eerste lid, 4°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 12 Het recht om over te stappen en regels inzake overstapperelateerde vergoedingen</p>	
<p>12.1. Het overstappen op een andere leverancier of marktdeelnemer die aan aggregatie doet geschiedt binnen een zo kort mogelijk tijdsbestek. De lidstaten zorgen ervoor dat een afnemer die wil overstappen op een andere leverancier of marktdeelnemer die aan aggregatie doet, wanneer hij zich houdt aan de contractuele voorwaarden, het recht heeft om binnen een termijn van ten hoogste drie weken vanaf de datum van het verzoek over te stappen. Uiterlijk in 2026 neemt het technische proces van het overstappen op een andere leverancier niet langer dan 24 uur in beslag en is overstappen op elke werkdag mogelijk.</p> <p>12.4. De lidstaten zorgen ervoor dat het recht om over te stappen op een andere leverancier of marktdeelnemer die aan aggregatie doet voor alle</p>	<p>Via artikel 46 van het ontwerp van decreet wordt het eerste lid, punt 2° van artikel 4.4.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd en het tweede lid vervangen.</p> <p>Via artikel 26 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.1.17/1, §1, vierde lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>

afnemers geldt, zonder discriminatie ten aanzien van kosten, moeite en tijd.	
12.5. Huishoudelijke afnemers hebben het recht om deel te nemen aan collectieve overstapregelingen. De lidstaten nemen alle regelgevings- en administratieve belemmeringen voor collectief overstappen weg en zorgen voor een kader dat de hoogst mogelijke consumentenbescherming biedt teneinde wanpraktijken te voorkomen.	

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 13 Aggregatiecontract	
13.1 De lidstaten zien erop toe dat het alle afnemers vrijstaat om onafhankelijk van hun elektriciteitsleveringscontract andere elektriciteitsdiensten, met inbegrip van aggregatie, dan levering te kopen en te verkopen bij een elektriciteitsbedrijf van hun keuze.	Onderdeel 'verkopen': Via artikel 26 van het ontwerpdecreet wordt een artikel 4.1.17/1, §1, ingevoegd aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. Onderdeel 'kopen': Via artikel 29 van het ontwerpdecreet wordt een artikel 4.1.17/3, §2 ingevoegd aan het Energiedecreet van 8 mei 2009.
13.2. De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer een eindafnemer een aggregatiecontract wil afsluiten, de eindafnemer het (recht) daartoe heeft zonder toestemming van de elektriciteitsbedrijven van die eindafnemer. De lidstaten zorgen ervoor dat marktdeelnemers die aan aggregatie doen afnemers volledig informeren over de voorwaarden van de contracten die hun worden aangeboden.	Via artikel 26 van het ontwerpdecreet wordt een artikel 4.1.17/1, §3, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Daarnaast wordt via artikel 26 van het ontwerpdecreet een artikel 4.1.17/3, §3, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.
13.3. De lidstaten zorgen ervoor dat eindafnemers het recht hebben minstens eenmaal per factureringsperiode alle relevante vraag-responsgegevens of gegevens over geleverde en verkochte elektriciteit te ontvangen, indien de afnemer hierom verzoekt.	Via artikel 36 van het ontwerpdecreet wordt een artikel 4.1.17/8, derde lid toegevoegd aan het Energiedecreet van 8 mei 2009.
13.4. De lidstaten zorgen ervoor dat de in de leden 2 en 3 vermelde rechten voor alle eindafnemers gelden, zonder discriminatie ten aanzien van kosten, moeite of tijd. De lidstaten zorgen er met name voor dat afnemers niet worden onderworpen aan discriminerende technische en administratieve voorschriften, procedures of kosten door hun leverancier omdat ze een contract hebben met een marktdeelnemer die aan aggregatie doet.	Via artikel 36 van het ontwerpdecreet wordt een artikel 4.1.17/8, derde lid toegevoegd aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. Daarnaast wordt via artikel 26 van het ontwerpdecreet een artikel 4.1.17/3, §4, eerste lid, ingevoegd aan het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p style="text-align: center;">Artikel 14 Vergelijkingsinstrumenten</p>	
<p>14.1 De lidstaten zorgen ervoor dat op zijn minst huishoudelijke afnemers en micro-ondernemingen met een verwacht jaarlijks verbruik van minder dan 100 000 kWh gratis toegang hebben tot ten minste één instrument waarin het aanbod van de leveranciers wordt vergeleken, waaronder aanbiedingen voor contracten op basis van een dynamische elektriciteitsprijs. Afnemers worden geïnformeerd over de beschikbaarheid van dergelijke instrumenten, op of bij hun factuur of op een andere manier. De instrumenten voldoen aan ten minste de volgende vereisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Ze zijn onafhankelijk van marktdeelnemers en waarborgen dat elektriciteitsbedrijven in zoekresultaten gelijk worden behandeld; b. Ze vermelden duidelijk wie de eigenaars zijn en welke natuurlijke of rechtspersoon het instrument beheert en controleert, alsook hoe de instrumenten worden gefinancierd; c. Ze hanteren duidelijke en objectieve criteria als basis voor de vergelijking, waaronder diensten, en vermelden deze; d. Ze maken gebruik van gewone en ondubbelzinnige bewoordingen; e. Ze geven nauwkeurige en geactualiseerde informatie, met vermelding van het tijdstip van de meest recente actualisering; f. Ze zijn toegankelijk voor personen met een handicap door waarneembaar, bedienbaar, begrijpelijk en robuust te zijn; g. Ze bieden een doeltreffende procedure om onjuiste informatie over gepubliceerde aanbiedingen te melden; en h. Ze voeren vergelijkingen uit waarbij de opgevraagde persoonlijke gegevens strikt beperkt blijft tot gegevens die strikt noodzakelijk zijn voor de vergelijking. <p>De lidstaten zorgen ervoor dat ten minste één instrument de gehele markt bestrijkt. Indien de markt door verschillende instrumenten wordt bestreken, omvatten deze instrumenten een zo volledig mogelijke reeks elektriciteitsaanbiedingen die een significant deel van de markt bestrijken, en als met die instrumenten de markt niet volledig wordt bestreken, een duidelijke verklaring daarover, voordat de zoekresultaten worden getoond;</p> <p>14.2 De in lid 1 bedoelde instrumenten kunnen door om het even welke entiteit worden beheerd.</p>	<p>Via artikel 9 van het ontwerp van decreet wordt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 een artikel 3.1.16 ingevoegd.</p> <p>Als gevolg van hetgeen is opgenomen in het nieuwe artikel 3.1.16 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wordt een artikel 3.1.17 ingevoegd via artikel 10 van het ontwerp van decreet.</p>

<p>onder meer particuliere ondernemingen en overheidsinstanties of -organen.</p> <p>14.6 In afwijking van de leden 3 en 5 kunnen de lidstaten ervoor kiezen niet te voorzien in de afgifte van een vertrouwensmerk bij vergelijkingsinstrumenten, indien een overheidsinstantie- of orgaan een vergelijkingsinstrument ter beschikking stelt dat voldoet aan de in lid 1 vastgestelde vereisten.</p>	
--	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 15</p> <p>Actieve afnemers</p>	
<p>15.1. De lidstaten zorgen ervoor dat eindafnemers het recht hebben om op te treden als actieve afnemers zonder te worden onderworpen aan onevenredige of discriminerende technische vereisten, administratieve voorschriften, procedures en vergoedingen, en aan nettarieven, die de kosten niet weerspiegelen;</p> <p>15.2. De lidstaten zorgen ervoor dat actieve afnemers:</p> <p>a) het recht hebben hetzij rechtstreeks, hetzij via aggregatie op te treden;</p> <p>b) het recht hebben door henzelf opgewekte elektriciteit te verkopen, ook door middel van stroomafnameovereenkomsten;</p> <p>c) het recht hebben deel te nemen aan flexibilitieits- en energie-efficiëntieregelingen;</p> <p>d) het recht hebben het beheer van de installaties die nodig zijn voor hun activiteiten aan een derde te delegeren, ook wat betreft de installatie, de exploitatie, de verwerking van gegevens en het onderhoud waarbij de derde niet als actieve afnemer wordt beschouwd;</p> <p>e) onderworpen worden aan transparante en niet-discriminerende nettarieven die de kosten weerspiegelen, waarbij de elektriciteit die in het net wordt ingevoed en de elektriciteit die uit het net wordt verbruikt, apart worden verrekend overeenkomstig artikel 59, lid 9, van deze richtlijn en artikel 18 van Verordening (EU) 2019/944 waarbij ervoor wordt gezorgd dat zij op een passende en evenwichtige wijze bijdragen aan het delen van de totale kosten van het systeem;</p> <p>f) financieel verantwoordelijk zijn voor de onbalansen die zij in het elektriciteitssysteem veroorzaken; in dit verband zijn zij balanceringsverantwoordelijken of</p>	<p>Via artikel 48 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.4.2 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 4.4.2, §1, eerste lid, 5°, vormt de omzetting van artikel 15.2, a) en c); Artikel 4.4.2, §1, eerste lid, 7°, vormt de omzetting van artikel 15.2, b); Artikel 4.4.2, §1, eerste lid, 4° en 5°, vormt de omzetting van artikel 15.2, c);</p> <p>Artikel 4.4.2, §3, vormt de omzetting van artikel 15.2, d);</p> <p>Ter omzetting van artikel 15.2, e) van de richtlijn wordt via artikel 62 van het ontwerpdecreet artikel 7.2.2, §2, derde lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Ter omzetting van artikel 15.2, f) van de richtlijn, wordt via artikel 48 van het ontwerp van decreet artikel 4.4.2, §1, vierde lid ingevoegd.</p> <p>Bij artikel 48 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.4.2, §2 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit vormt de omzetting van artikel 15.5, a) en d).</p>

<p>delegeren zij hun balanceringsverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 5 van Verordening (EU).</p> <p>15.3. De lidstaten kunnen in hun nationaal recht voorzien in verschillende bepalingen ten aanzien van individuele en gezamenlijk optredende actieve afnemers, mits alle in dit artikel opgenomen rechten en verplichtingen op alle actieve afnemers worden toegepast. Elk verschil in behandeling van gezamenlijk optredende actieve afnemers is evenredig en wordt terdege gemotiveerd.</p> <p>15.4. Lidstaten met reeds bestaande regelingen waarin de elektriciteit die in het net wordt ingevoed en de elektriciteit die uit het net wordt verbruikt, niet apart worden verrekend, kennen geen nieuwe rechten toe onder deze regelingen na 31 december 2023. Alle afnemers die vallen onder een bestaande regeling moeten te allen tijde de mogelijkheid hebben om te kiezen voor een nieuwe regeling waarin de elektriciteit die in het net wordt ingevoed en de elektriciteit die uit het net wordt verbruikt, apart worden verrekend als basis voor de berekening van de nettarieven.</p> <p>15.5. De lidstaten zorgen ervoor dat actieve afnemers met een energieopslagfaciliteit:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) het recht hebben om binnen een redelijke termijn na de aanvraag een netaansluiting te krijgen, mits voldaan is aan alle noodzakelijke voorwaarden zoals balanceringsverantwoordelijkheid en een passend metersysteem; b) geen dubbele tarieven aangerekend krijgen, waaronder nettarieven, voor opgeslagen elektriciteit op hun eigen terrein of als ze flexibiliteitsdiensten leveren aan systeembeheerders; c) niet worden onderworpen aan onevenredige vergunningsvereisten of vergoedingen; d) gelijktijdig verschillende diensten mogen verlenen, indien dit technisch mogelijk is. 	
---	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 16 Energiegemeenschappen van burgers	
16.1. De lidstaten voorzien in een ondersteunend regelgevingskader voor	

<p>energiegemeenschappen van burgers waarbij ervoor wordt gezorgd dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de deelname aan een energiegemeenschap van burgers open en vrijwillig is; b) de leden of aandeelhouders van een energiegemeenschap van burgers het recht hebben de gemeenschap te verlaten, in welk geval artikel 12 van toepassing is; c) de leden of aandeelhouders van een energiegemeenschap van burgers hun rechten en verplichtingen als huishoudelijke afnemers of actieve afnemers niet verliezen; d) de desbetreffende distributiesysteembeheerder tegen een compensatie die als billijk is beoordeeld door de regulerende instantie, met energiegemeenschappen van burgers samenwerkt om elektriciteitsoverdracht binnen energiegemeenschappen van burgers te faciliteren; e) energiegemeenschappen van burgers worden onderworpen aan niet-discriminerende, eerlijke, evenredige en transparante procedures en tarieven, ook wat betreft registratie en het verlenen van vergunningen, en aan transparante en niet-discriminerende nettatarieven die de kosten weerspiegelen in overeenstemming met artikel 18 van Verordening (EU) 2019/943, waarbij wordt gewaarborgd dat zij op voldoende en evenwichtige wijze bijdragen aan het delen van de totale kosten van het systeem. 	<p>Ter omzetting van artikel 16.1, a) van de richtlijn wordt via artikel 56 van het ontwerp van decreet een artikel 4.8.1 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Ter omzetting van artikel 16.1, b) en c) wordt via artikel 59 van het ontwerpdecreet artikel 4.8.4, §3 ingevoegd aan het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Ter omzetting van artikel 16.1, c) van de richtlijn wordt tevens bij artikel 61 van het ontwerpdecreet een artikel 7.2.1, paragraaf 1, vijfde lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Ter omzetting van artikel 16.3, a) wordt via artikel 59 van het ontwerp van decreet een artikel 4.8.4, §1, eerste lid, 5°, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Ter omzetting van artikel 16.3, c) wordt bij artikel 59 van het ontwerp van decreet artikel 4.8.4, §1, vierde lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Ter omzetting van artikel 16.3, e) van de richtlijn wordt bij artikel 61 van het ontwerp van decreet een artikel 7.2.1 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Punt 2° van het tweede lid van paragraaf 1 is van toepassing op de vennoten of leden van een energiegemeenschap van burgers.</p>
<p>16.2. De lidstaten mogen in het ondersteunend regelgevingskader bepalen dat energiegemeenschappen van burgers:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Openstaan voor grensoverschrijdende deelname; b) Het recht hebben distributienetten te bezitten, op te richten, te kopen of te huren en deze op autonome wijze te beheren mits wordt voldaan aan de voorwaarden van lid 4 van dit artikel; 	

- c) Onderworpen zijn aan de ontheffingen als bepaald in artikel 38, lid 2.

16.3. De lidstaten zorgen ervoor dat energiegemeenschappen van burgers:

- a) Op niet-discriminerende wijze toegang kunnen hebben tot alle elektriciteitsmarkten, hetzij rechtstreeks, hetzij via aggregatie;
- b) Worden behandeld op een niet-discriminerende en evenredige wijze ten aanzien van hun activiteiten, rechten en verplichtingen als eindafnemers, producenten, leveranciers, distributiesysteembeheerders of marktdeelnemers die doen aan aggregatie;
- c) Financieel verantwoordelijk zijn voor de onbalansen die zij in het elektriciteitssysteem veroorzaken; in dit verband zijn zij balanceringsverantwoordelijken of delegeren zij hun balanceringsverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 5 van Verordening (EU) 2019/943;
- d) Wat betreft verbruik van zelfopgewekte elektriciteit worden energiegemeenschappen van burgers behandeld als actieve afnemers overeenkomstig artikel 15, lid 2, onder e);
- e) Het recht hebben binnen de energiegemeenschap van burgers te voorzien het delen van elektriciteit die is opgewekt door de productie-eenheden in bezit van de gemeenschap, mits aan de andere in dit artikel vastgelegde vereisten wordt voldaan en de rechten en verplichtingen van de leden van de gemeenschap als eindafnemers worden gehandhaafd.

Voor de toepassing van eerste alinea, onder e), als elektriciteit wordt gedeeld, gebeurt dat zonder afbreuk te doen aan geldende nettarieven, heffingen en vergoedingen, in overeenstemming met een transparante kosten-batenanalyse van

<p>gedistribueerde energiebronnen, uitgevoerd door de bevoegde nationale instantie.</p> <p>16.4. De lidstaten kunnen besluiten om energiegemeenschappen van burgers het recht toe te kennen aan distributienetten in hun dekkinggebied te beheren en om de desbetreffende procedures vast te stellen, onverminderd hoofdstuk IV of andere regels en bepalingen die van toepassing zijn op distributiesysteembeheerders. Indien dat recht wordt toegekend, zorgen de lidstaten ervoor dat energiegemeenschappen van burgers:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Het recht hebben een overeenkomst af te sluiten met de distributiesysteembehouder of transmissiesysteembeheerder waarop hun net is aangesloten, over het beheer van hun net; b) Worden onderworpen aan passende nettarieven bij de aansluitpunten tussen hun net en het distributienet buiten de energiegemeenschap van burgers en dat in dergelijke nettarieven apart rekening wordt gehouden met de elektriciteit die in het distributienet wordt ingevoegd en de elektriciteit die vanuit het distributienet buiten de energiegemeenschap van burgers wordt verbruikt overeenkomstig artikel 59, lid 7; c) Afnemers die aangesloten blijven op het distributiesysteem niet discrimineren of schaden. 	
--	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 17</p> <p>Vraagrespons via aggregatie</p>	
<p>17.1. De lidstaten zorgen ervoor dat deelname in vraagrespons via aggregatie wordt toegestaan en bevorderd. De lidstaten staan de eindafnemers, met inbegrip van afnemers die vraagrespons aanbieden via aggregatie, toe op niet-discriminerende wijze deel te nemen aan alle elektriciteitsmarkten, naast producenten.</p>	<p>Via artikel 29 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.17/3, §1, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>
<p>17.2. De lidstaten zorgen ervoor dat transmissiesysteem- en distributiesysteembeheerders bij het leveren van ondersteunende diensten marktdeelnemers die aan aggregatie van vraagrespons doen, met inachtneming van hun technische mogelijkheden, niet discriminerend behandelen ten opzichte van producenten.</p>	<p>Via artikel 33 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.17/6, §2, vierde lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>

<p>17.3. De lidstaten zorgen ervoor dat hun desbetreffende regelgevingskader ten minste de volgende elementen bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Het recht voor iedere marktdeelnemer die aan aggregatie doet, met inbegrip van onafhankelijke aankoopgroeperingen, om tot de elektriciteitsmarkten toe te treden zonder toestemming van andere marktdeelnemers; b) Niet-discriminerende en transparante regels die alle elektriciteitsbedrijven en afnemers een duidelijke rol en verantwoordelijkheden toekennen; c) Niet-discriminerende en transparante regels en procedures voor de uitwisseling van gegevens tussen marktdeelnemers die aan aggregatie doen en andere elektriciteitsbedrijven die ervoor zorgen dat gemakkelijk toegang kan worden verkregen tot de gegevens op gelijkwaardige en niet-discriminerende voorwaarden, maar wel onder volledige bescherming van commercieel gevoelige gegevens en persoonsgegevens van afnemers; d) Een verplichting voor marktdeelnemers die aan aggregatie doen, om financieel verantwoordelijk te zijn voor de onbalansen, die zij in het elektriciteitssysteem veroorzaken; in dat verband zijn zij balanceringsverantwoordelijken of delegeren zij hun balanceringsverantwoordelijkheid overeenkomstig artikel 5 van Verordening (EU) 2019/943; e) Erin voorzien dat eindafnemers die een contract met onafhankelijke aankoopgroeperingen hebben, niet te maken krijgen met buitensporige betalingen, sancties of andere buitensporige, door hun leveranciers opgelegde contractuele beperkingen; f) Een geschillenbeslechtsmechanisme tussen marktdeelnemers die aan aggregatie doen en andere 	<p>Bij artikel 26 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.17/1, §1 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Bij artikel 36 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.17/8, eerste, tweede en vierde lid ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>+ Bij artikel 40 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.1.22/5, eerste lid, 3° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd.</p> <p>+ Bij artikel 41 van het ontwerpdecreet wordt artikel 4.1.22/8, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd</p> <p>De wijziging doorgevoerd via artikel 43 van het ontwerp van decreet aan artikel 4.2.1, §2,, 3° en de toevoeging van punt 14°-17° aan dit artikel is een gevolg van de omzetting van dit artikel.</p> <p>Bij artikel 26 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.17/1, §2 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Bij artikel 29 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.17/3, §4, tweede lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Bij artikel 26 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.17/1, §5 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Daarnaast wordt ook een punt e) en f) toegevoegd aan punt 3° van</p>
---	--

<p>marktdeelnemers, met inbegrip van de verantwoordelijkheid voor onbalansen.</p> <p>17.4. De lidstaten kunnen verlangen dat elektriciteitsbedrijven of deelnemende eindafnemers een financiële vergoeding betalen aan andere marktdeelnemers of aan balanceringsverantwoordelijken van de marktdeelnemers, indien die marktdeelnemers of balanceringsverantwoordelijken rechtstreeks te maken krijgen met de activering van vraagrespons. Dergelijke financiële compensatie creëert geen obstakel voor de markttoegang van marktdeelnemers die aan aggregatie doen, of voor de flexibiliteit. In dergelijke gevallen blijft de financiële compensatie strikt beperkt tot het dekken van de resulterende kosten voor de leveranciers van deelnemende afnemers of de balanceringsverantwoordelijken van de leveranciers tijdens de activering van vraagrespons. Bij de methode voor de berekening van de vergoeding kan rekening worden gehouden met de voordelen die de onafhankelijke aankoopgroeperingen andere marktdeelnemers bieden en in dat geval kunnen aankoopgroeperingen of deelnemende afnemers bijdragen aan een dergelijke vergoeding, maar alleen als en in zover dat de voordelen voor alle leveranciers, afnemers en hun balanceringsverantwoordelijken de rechtstreekse kosten die ze hebben gemaakt, niet overschrijden. De berekeningsmethode moet worden goedgekeurd door de regulerende instantie of door een andere bevoegde nationale instantie.</p> <p>17.5. De lidstaten zorgen ervoor dat regulerende instanties of, wanneer hun nationale recht dat voorschrijft, transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders in nauwe samenwerking met marktdeelnemers en eindafnemers, technische vereisten opstellen van deelname in vraagrespons op alle elektriciteitsmarkten, op basis van de technische vereisten van die markten en de mogelijkheden van vraagrespons. Dergelijke vereisten hebben ook betrekking op deelname van geaggregeerde belastingen.</p>	<p>artikel 3.1.3, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Bij artikel 27 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.17/2 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Via artikel 50 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.6.3, eerste lid, punt 9° en 12° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd. Ten gevolge van de omzetting van dit artikel van de richtlijn worden een punt 14° tot en met 17° toegevoegd aan artikel 4.2.1, §2, van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Bij artikel 43 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.2.1, §2 gewijzigd van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>
---	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 31 Taken van distributiesysteembeheerders	
31.5. distributiesysteembeheerders fungeren als neutrale marktfacilitators door de energie in te	Bij artikel 12 van het ontwerp van decreet wordt aan paragraaf 1 van artikel 4.1.6 van het

<p>kopen die zij gebruiken om energieverliezen te dekken en te voorzien in de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten in hun systeem, volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures, wanneer zij deze functie vervullen.</p> <p>31.6. Wanneer een distributiesysteembeheerder verantwoordelijk is voor de aankoop van producten en diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het distributiesysteem, zijn de regels die hij daartoe vaststelt objectief, transparant en niet-discriminerend, en worden deze opgesteld in overleg met de transmissiesysteembeheerders en andere relevante marktdeelnemers. De voorwaarden, met inbegrip van de regels en tarieven voor het verstrekken van dergelijke producten en diensten aan distributiesysteembeheerders, indien van toepassing, worden overeenkomstig artikel 59, lid 7, vastgesteld op niet-discriminerende wijze en waarin de kosten worden weerspiegeld. Deze voorwaarden worden gepubliceerd.</p> <p>31.7. Bij het verrichten van de in lid 6 bedoelde taken koopt de distributiesysteembeheerder de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten aan die nodig zijn voor zijn systeem, volgens transparante, niet-discriminerende en marktgerichte procedures, tenzij de regulerende instantie tot het oordeel is gekomen dat de marktgebaseerde verlening van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten economisch niet efficiënt is en een afwijking heeft toegestaan. De verplichting om niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten in te kopen is niet van toepassing op volledig geïntegreerde netwerkcomponenten.</p> <p>31.8. Bij de aankoop van de in lid 6 bedoelde producten en diensten wordt de effectieve deelname van alle in aanmerking komende marktdeelnemers, waaronder marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagrespons doen, exploitanten van energieopslagfaciliteiten en marktdeelnemers die aan aggregatie doen, gewaarborgd, met name door van regulerende instanties en distributiesysteembeheerders, in nauwe samenwerking met alle marktdeelnemers, alsmede transmissiesysteembeheerders, te verlangen dat zij technische vereisten voor</p>	<p>Energiedecreet van 8 mei 2009 een punt 12° toegevoegd.</p> <p>+ Bij artikel 33 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.1.17/6, §1 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Daarnaast worden een punt 14° en 15° toegevoegd aan artikel 4.6.3, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 via artikel 49 van het ontwerpdecreet.</p> <p>Bij artikel 33 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.1.17/6, §1 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Daarnaast wordt via artikel 18 van het ontwerp van decreet artikel 4.1.8/2, punt 3°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd en worden een punt 14° tot en met 17° toegevoegd aan artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 via artikel 43 van het ontwerp van decreet, als een gevolg van de omzetting van dit artikel.</p> <p>Bij artikel 33 van het ontwerpdecreet wordt artikel 4.1.17/6, §2, eerste, tweede en derde lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Daarnaast worden een punt 14° tot en met 17° toegevoegd aan artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 via artikel 43 van het ontwerpdecreet en worden via artikel 50 van het ontwerpdecreet een punt 14° en 15° toegevoegd aan artikel 4.6.3, eerste lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009, als een gevolg van de omzetting van dit artikel.</p> <p>Via artikel 33 van het ontwerpdecreet wordt artikel 4.1.17/6, §2, eerste, tweede en derde lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>
--	--

<p>deelname aan deze markten opstellen op basis van de technische kenmerken van die markten en de mogelijkheden van alle marktdeelnemers.</p> <p>31.9. Distributiesysteembeheerders werken samen met transmissiesysteembeheerders voor de effectieve deelname met hun net verbonden marktdeelnemers op de detailhandels-, groothandels- en balanceringsmarkten. Over de levering van balanceringsdiensten die voortvloeien uit bronnen in het distributienet wordt met de desbetreffende transmissiesysteembeheerder overeenstemming bereikt overeenkomstig artikel 57 van Verordening (EU) 2019/943 en artikel 182 van Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie.</p> <p>31.10. Lidstaten of de door hen aangewezen bevoegde instanties kunnen distributiesysteembeheerders toestaan activiteiten te verrichten anders dan genoemd in deze richtlijn en in Verordening (EU) 2019/943 indien deze activiteiten nodig zijn voor de distributiesysteembeheerders om aan hun verplichtingen krachtens deze richtlijn of Verordening (EU) 2019/943 te voldoen, mits de regulerende instantie tot de noodzaak van een dergelijke afwijking heeft beoordeeld is. Dit lid staat het recht van de distributiesysteembeheerder om netwerken die geen elektriciteitsnetwerken zijn te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren onverlet, indien de lidstaat of de aangewezen bevoegde instantie een dergelijk recht heeft verleend.</p>	<p>Via artikel 38 van het ontwerpdecreet wordt een artikel 4.1.18/1 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Ter omzetting van de eerste zin van artikel 31.10 van de richtlijn wordt bij artikel 22 van het ontwerpdecreet een artikel 4.1.8/6 aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 toegevoegd.</p> <p>Ter omzetting van de tweede zin van artikel 31.10 van de richtlijn, wordt bij artikel 21 van het ontwerpdecreet een artikel 4.1.8/5 aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 toegevoegd.</p>
---	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 32 Stimulansen voor het gebruik van flexibiliteit in distributienetwerken</p>	<p>Via artikel 12 van het ontwerpdecreet wordt een punt 13° ingevoegd aan paragraaf 1 van artikel 4.1.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Via artikel 32 van het ontwerpdecreet wordt een artikel 4.1.17/5 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Als gevolg van de omzetting van artikel 32.1 van richtlijn (EU) 2019/944, worden definities van gereserveerde technische flexibiliteit en niet-gereserveerde technische flexibiliteit geïntroduceerd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>
<p>32.1. De lidstaten voorzien in het regelgevingskader dat nodig is om distributiesysteembeheerders toe te staan en aan te sporen flexibeliteitsdiensten te kopen, met inbegrip van congestiebeheer binnen hun dekkinggebied, met het oog op het efficiënter beheer en de efficiëntere ontwikkeling van het distributiesysteem. Het regelgevingskader zorgt er in het bijzonder voor dat distributiesysteembeheerders dergelijke diensten kunnen kopen van aanbieders van gedistribueerde productie, vraagrespons of energieopslag, en bevordert de acceptatie van energie-efficiëntie maatregelen, wanneer die de noodzaak tot uitbreiding of vervanging van elektriciteitscapaciteit of kostenefficiënte wijze verlichten en het efficiënt en veilig beheer van het</p>	

<p>distributiesysteem ondersteunen. De distributiesysteembeheerders kopen dergelijke diensten aan volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures, tenzij de regulerende instanties hebben vastgesteld dat de aankoop van dergelijke diensten economisch niet efficiënt is of dat een dergelijk aankoop zou leiden tot ernstige marktverstoringen of meer congestie.</p> <p>32.2. De distributiesysteembeheerders, onder voorbehoud van goedkeuring door de regulerende instantie, of de regulerende instantie zelf, voorzien, ten minste op nationaal niveau, in een transparant en participatief proces waarbij alle potentiële systeemgebruikers en transmissiesysteembeheerders betrokken zijn, de specificaties voor het inkopen van flexibiliteitsdiensten en, indien van toepassing, gestandaardiseerde marktproducenten voor deze diensten. De specificaties waarborgen een effectieve en niet-discriminerende deelname van alle marktdeelnemers, inclusief marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagrespons doen, exploitanten van energieopslagfaciliteiten en marktdeelnemers die aan aggregatie doen. De distributiesysteembeheerders wisselen alle noodzakelijke informatie uit en werken samen met de transmissiesysteembeheerders om voor een optimaal gebruik van hulpbronnen te zorgen, het veilige en efficiënte beheer van het systeem te waarborgen en de marktontwikkeling te bevorderen. De distributiesysteembeheerders ontvangen een passende vergoeding voor de aankoop van dergelijke diensten, zodat zij ten minste hun overeenkomstige redelijke kosten kunnen terugverdienen, zoals de noodzakelijke uitgaven voor informatie- en communicatietechnologie en infrastructuurkosten.</p> <p>32.3. De ontwikkeling van een distributiesysteem wordt gebaseerd op een transparant netontwikkelingsplan dat ten minste om de twee jaar door de distributiesysteembeheerders bekend wordt gemaakt en bij de regulerende instantie wordt ingediend. In het netontwikkelingsplan wordt op transparante wijze beschreven welke flexibiliteitsdiensten op middellange en lange termijn vereist zijn en wordt aangegeven welke investeringen voor de komende vijf tot tien jaar worden gepland, met een bijzondere nadruk op de belangrijkste distributie-infrastructuur die vereist is voor de aansluiting van nieuwe productiecapaciteit en nieuwe belasting, inclusief</p>	<p>Via artikel 31 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.17/4 ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Via artikel 39 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.19 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vervangen. Artikel 4.19, §1, eerste en tweede lid, vormt de omzetting van artikel 32.3 van richtlijn (EU) 2019/944. Artikel 4.19, §2 en §3, vormt de omzetting van artikel 32.4 van richtlijn (EU) 2019/944 voor wat betreft de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Artikel 4.19, §4, vormt de omzetting van artikel 32.5 van richtlijn (EU) 2019/944.</p>
--	---

<p>oplaadpunten voor elektrische voertuigen. In het netontwikkelingsplan worden ook de vraagrespons, energie-efficiëntie, energieopslagfaciliteiten of andere hulpbronnen vermeld die de distributiesysteembeheerder moet gebruiken als alternatief voor de uitbreiding van het systeem.</p> <p>32.4. De distributiesysteembeheerder raadpleegt alle relevante systeemgebruikers en de relevante transmissiesysteembeheerders over het netontwikkelingsplan. De distributiesysteembeheerder maakt de resultaten van de raadpleging samen met het netontwikkelingsplan bekend en dient de resultaten van de raadpleging en het netontwikkelingsplan bij de regulerende instantie in. De regulerende instanties kunnen om wijzigingen van het plan verzoeken.</p> <p>32.5. De lidstaten kunnen besluiten de verplichting van lid 3 niet toe te passen op geïntegreerde elektriciteitsbedrijven die minder dan 100 000 aangesloten afnemers bedienen, of die kleinschalige geïsoleerde systemen bedienen.</p>	
--	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 33 Integratie van elektromobiliteit in het elektriciteitsnet</p>	
<p>33.2. Distributiesysteembeheerders mogen geen oplaadpunten voor elektrische voertuigen bezitten, ontwikkelen, beheren of exploiteren, behalve indien zij zelf particuliere oplaadpunten bezitten die uitsluitend voor eigen gebruik bestemd zijn.</p>	<p>Artikel 17 van het ontwerp van decreet voegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 een artikel 4.1.8/1/2 in.</p>

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 36 Eigendom van energieopslagfaciliteiten door distributiesysteembeheerders</p>	
<p>36.1. Distributienetbeheerders mogen geen energieopslagfaciliteiten bezitten, ontwikkelen, beheren of exploiteren.</p>	<p>Via artikel 16 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.8/1/1, §1, eerste lid, toegevoegd aan het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>
<p>36.2. In afwijking van lid 1 kunnen de lidstaten toestaan dat distributiesysteembeheerders energieopslagfaciliteiten bezitten, ontwikkelen, beheren of exploiteren indien het gaat om volledig</p>	<p>Via artikel 16 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.8/1/1, §1, tweede lid, toegevoegd aan het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>

geïntegreerde netwerkcomponenten, en de regulerende instantie haar goedkeuring heeft verleend of indien aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) Andere partijen, na een open transparante en niet-discriminerende aanbestedingsprocedure, die is getoetst en goedgekeurd door de regulerende instantie, hebben geen recht verworven om dergelijke faciliteiten te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren, of kunnen die diensten niet tegen redelijke kosten en binnen een redelijke termijn aanbieden;
- b) Dergelijke faciliteiten zijn nodig voor de nakoming door de distributiesysteembeheerders van de krachtens deze richtlijn op hen rustende verplichting met betrekking tot een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het distributiesysteem en de faciliteiten worden niet gebruikt om elektriciteit op de elektriciteitsmarkten te kopen of te verkopen, en
- c) De regulerende instantie heeft de noodzaak van een dergelijke afwijking beoordeeld, heeft de aanbestedingsprocedure, waaronder de voorwaarden van die aanbestedingsprocedure, geëvalueerd, en heeft haar goedkeuring verleend.

De regulerende instanties kunnen richtsnoeren of inkoopbepalingen opstellen om distributiesysteembeheerders te helpen billijke aanbestedingsprocedures te garanderen.

36.3. De regulerende instanties houden met regelmatige tussenpozen en ten minste om de vijf jaar een openbare raadpleging over de bestaande energieopslagfaciliteiten om de potentiële beschikbaarheid en belangstelling om in dergelijke faciliteiten te investeren te evalueren. Indien uit de openbare raadpleging, zoals geëvalueerd door de regulerende instanties, blijkt dat derden in staat zijn dergelijke installaties op een kosteneffectieve manier te bezitten, te ontwikkelen, te exploiteren en te beheren, ziet de regulerende instantie erop toe dat de activiteiten van de distributiesysteembeheerders in dit verband binnen 18 maanden worden uitgefaseerd. Als onderdeel van de voorwaarden van die procedure kunnen de regulerende instanties distributiesysteembeheerders toestaan een redelijke vergoeding te ontvangen, met name de restwaarde van hun investering in energieopslagfaciliteiten terug te verdienen.

Via artikel 16 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.8/1/1, §2, eerste en tweede lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.

<p>36.4. Lid 3 is niet van toepassing op volledig geïntegreerde netwerkcomponenten of voor de gebruikelijke afschrijvingsperiode van nieuwe batterij-opslagfaciliteiten met een definitieve investeringsbeslissing vóór 4 juli 2019, op voorwaarde dat dergelijke batterij-opslagfaciliteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Uiterlijk twee jaar daarna met het netwerk verbonden zijn; b) In het distributiesysteem zijn geïntegreerd; c) Uitsluitend worden gebruikt voor het reactief onmiddellijk herstellen van de veiligheid van het netwerk in noodgevallen, wanneer een dergelijk herstelmaatregel onmiddellijk van kracht wordt en wordt beëindigd zodra reguliere redispatching in staat is het probleem op te lossen, en d) Niet worden gebruikt om elektriciteit te kopen of te verkopen op de elektriciteitsmarkten, met inbegrip van balanceringsmarkten. 	<p>Via artikel 16 van het ontwerp van decreet wordt een artikel 4.1.8/1/1, §2, derde lid, ingevoegd in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>
---	---

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 38 Gesloten distributiesystemen</p>	
<p>38.1. De lidstaten kunnen voorzien in regulerende instanties of andere bevoegde instanties om een systeem dat elektriciteit distribueert binnen een geografisch afgebakende industriële of commerciële locatie of een locatie met gedeelde diensten en dat niet, onverminderd lid 4, huishoudelijke afnemers van elektriciteit voorziet, als gesloten distributiesysteem aan te merken indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) het beheer of het productieproces van de gebruikers van dat systeem om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd is; of b) het systeem primair elektriciteit distribueert aan de eigenaar of beheerder van het systeem of de daarmee verwante bedrijven. <p>38.2. Gesloten distributiesystemen worden voor de toepassing van de richtlijn als distributiesystemen beschouwd. De lidstaten kunnen voorzien in regulerende instanties om de beheerder van een gesloten distributiesysteem te ontheffen van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) De vereiste van artikel 31, leden 5 en 7, om de energie die hij gebruikt om energieverliezen te dekken en in de niet- 	<p>Via artikel 3 van het ontwerp van decreet wordt punt 56°/2, b) gewijzigd (ter omzetting van artikel 38.1, b) van richtlijn (EU) 2019/944).</p> <p>Via artikel 49 van het ontwerp van decreet wordt aan artikel 4.6.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een paragraaf 4 toegevoegd ter omzetting van artikel 38.2 van richtlijn (EU) 2019/944.</p> <p>Aan artikel 4.6.3, eerste lid, worden de punten 14° tot en met 16° toegevoegd, ter omzetting (voor wat betreft punt 14° en 15°) van artikel 31.5 en 32.1, in combinatie met artikel 38.2 van richtlijn 2019/944. Punt 16° vormt de omzetting van artikel 32.3 en 38.2 van richtlijn (EU) 2019/944.</p> <p>Aan artikel 4.6.4 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een tweede lid toegevoegd ter omzetting van artikel 36.1 en 38.2 van richtlijn (EU) 2019/944.</p> <p>De toevoeging van een derde lid aan artikel 4.6.4 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vormt de omzetting van artikel 33.2 en 38.2 van richtlijn (EU)2019/944.</p>

<p>frequentiegerelateerde ondersteunende diensten in zijn systeem te voorzien, te kopen volgens transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures;</p> <p>b) De vereiste van artikel 6, lid 1, dat tarieven of de methodes voor de berekening hiervan moeten overeenkomstig artikel 59, lid 1, worden goedgekeurd alvorens zij in werking treden;</p> <p>c) De vereisten van artikel 32, lid 1, om flexibiliteitsdiensten te kopen en van artikel 32, lid 3, om het systeem van de exploitant te ontwikkelen op basis van netwerkontwikkelingsplannen;</p> <p>d) De vereiste van artikel 33, lid 2, om geen oplaadpunten voor elektrische voertuigen te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren; en</p> <p>e) De vereiste van artikel 36, lid 1, om geen energieopslagfaciliteiten te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren.</p> <p>38.3. Indien er een ontheffing wordt toegestaan uit hoofde van lid 2, worden de geldende tarieven of de methodes voor de berekening hiervan herzien en goedgekeurd overeenkomstig artikel 59, lid 1, op verzoek van een gebruiker van het gesloten distributiesysteem.</p> <p>38.4. Incidenteel gebruik door een klein aantal huishoudens die werkzaam zijn bij of vergelijkbare betrekkingen hebben met de eigenaar van het distributiesysteem en gevestigd zijn in het gebied dat door een gesloten distributiesysteem wordt bediend, sluit niet uit dat een ontheffing uit hoofde van lid 2 wordt toegestaan.</p>	<p>Aan artikel 4.6.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, worden een tweede en derde lid toegevoegd ter omzetting van artikel 38.3 van richtlijn (EU) 2019/944.</p>
---	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 40 Taken van transmissiesysteembeheerders</p>	
<p>40.1, i) ondersteunende diensten kopen om de operationele veiligheid te waarborgen.</p> <p>40.4. Bij de uitvoering van de in lid 1, onder i), bedoelde taak koopt de transmissiesysteembeheerder balanceringsdiensten onder voorwaarde van:</p> <p>a) transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures;</p> <p>b) de deelname van alle in aanmerking komende elektriciteitsbedrijven en marktdeelnemers,</p>	<p>Artikel 31 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.1.17/4 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 ter omzetting van artikel 40.4 en 40.5 van richtlijn (EU) 2019/944.</p> <p>Artikel 32 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.1.17/5 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 ter omzetting van artikel 40.5 van richtlijn (EU) 2019/944.</p>

<p>waaronder marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagrespons doen, exploitanten van energieopslagfaciliteiten en marktdeelnemers die aan aggregatie doen.</p> <p>Voor de toepassing van de eerste alinea, onder b), stellen regulerende instanties en transmissiesysteembeheerders, in nauwe samenwerking met alle marktdeelnemers, technische vereisten op voor deelname aan deze markten op basis van de technische kenmerken van die markten.</p> <p>40.5. Lid 4 is van toepassing op de verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten door transmissiesysteembeheerders, tenzij de regulerende instantie tot het oordeel is gekomen dat de marktgebaseerde verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten economisch niet efficiënt is en een afwijking heeft toegestaan. Het regelgevingskader zorgt er in het bijzonder voor dat transmissiesysteembeheerders dergelijke diensten kunnen kopen van aanbieders van vraagrespons of energieopslag, en bevorderen de acceptatie van energie-efficiëntiemaatregelen, wanneer die de noodzaak tot uitbreiden of vervangen van elektriciteitscapaciteit op kosten-efficiënte wijze verlichten en het efficiënt en veilig beheer van het transmissiesysteem ondersteunen.</p> <p>40.6. De transmissiesysteembeheerders, onder voorbehoud van goedkeuring door de regulerende instantie, of de regulerende instantie zelf, voorzien, ten minste op landelijk niveau, in een transparant en participatief proces waarbij alle potentiële systeemgebruikers en de distributiesysteembeheerder betrokken zijn, de specificaties voor het kopen van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en, indien van toepassing, gestandaardiseerde marktproducten voor de desbetreffende diensten. De specificaties waarborgen de effectieve en niet-discriminerende deelname van alle marktdeelnemers, waaronder marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagrespons doen, exploitanten van energieopslagfaciliteiten en marktdeelnemers die aan aggregatie doen. De transmissiesysteembeheerders wisselen alle noodzakelijke informatie uit en werken samen met de distributiesysteembeheerders om voor een optimaal gebruik van hulpbronnen te zorgen, het veilige en efficiënte beheer van het systeem te waarborgen en de marktontwikkeling te bevorderen. De transmissiesysteembeheerders ontvangen een passende vergoeding voor de</p>	<p>Artikel 33 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.1.17/6 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 ter omzetting van artikel 40.6 en 40.7 van richtlijn (EU) 2019/944.</p>
---	---

<p>aankoop van dergelijke diensten, zodat zij ten minste de overeenkomstige redelijke kosten kunnen terugverdienen, zoals de noodzakelijke uitgaven voor informatie- en communicatietechnologie en infrastructuurkosten.</p> <p>40.7. De in lid 5 bedoelde verplichtingen om niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten aan te kopen is niet van toepassing op volledig geïntegreerde netwerkcomponenten.</p> <p>40.8. De lidstaten of de door hen aangewezen bevoegde instanties mogen transmissiesysteembeheerders toestaan andere taken uit te voeren dan die welke worden genoemd in deze richtlijn en in Verordening (EU) 2019/943 indien die faciliteiten nodig zijn voor de nakoming door de transmissiesysteembeheerders van de krachtens deze richtlijn of Verordening (EU) 2019/943 op hen rustende verplichtingen, mits de regulerende instantie de noodzaak van een dergelijke afwijking heeft beoordeeld. Dit lid laat het recht van de transmissiesysteembeheerders om netwerken die geen elektriciteitsnetwerken zijn te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren onverlet, indien de lidstaat of de aangewezen bevoegde instantie dergelijk recht heeft verleend.</p>	<p>Ter omzetting van de eerste zin van artikel 40.8 van de richtlijn wordt bij artikel 22 van het ontwerpdecreet een artikel 4.1.8/6 aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 toegevoegd.</p> <p>Ter omzetting van de tweede zin van artikel 40.8 van de richtlijn, wordt bij artikel 21 van het ontwerpdecreet een artikel 4.1.8/5 aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 toegevoegd.</p>
--	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 51</p> <p>Netontwikkeling en bevoegdheden om investeringsbeslissingen te nemen</p>	
<p>1. De transmissiesysteembeheerder legt, na alle belanghebbenden geraadpleegd te hebben, de regulerende instantie ten minste om de twee jaar een tienjarig netontwikkelingsplan voor dat gebaseerd is op het bestaande en te verwachten niveau van vraag en aanbod. Het netontwikkelingsplan bevat efficiënte maatregelen om de doelmatigheid van het systeem en de voorzieningszekerheid te garanderen. De transmissiesysteembeheerder maakt het tienjarig netontwikkelingsplan bekend op zijn website.</p> <p>2. Het tienjarig netwerkontwikkelingsplan moet met name:</p> <p>a) de marktdeelnemers meedelen wat de belangrijkste transmissie-infrastructuur is die de eerstvolgende tien jaar aangelegd of vernieuwd moet worden;</p> <p>b) alle investeringen bevatten waartoe reeds besloten is en aangeven welke nieuwe</p>	<p>Artikel 39 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.1.19 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vervangt.</p>

<p>investeringen de eerstkomende drie jaar gedaan moeten worden, en</p> <p>cleen tijdschema bevatten voor alle investeringsprojecten.</p> <p>3. Bij de opstelling van het tienjarig netontwikkelingsplan houdt de transmissiesysteembeheerder volledig rekening met het potentiële gebruik van vraagrespons, energieopslagfaciliteiten of andere hulpbronnen als alternatieven voor uitbreiding van het systeem, alsook het verwachte verbruik en de handel met andere landen, en met de investeringsplannen voor Uniebrede en regionale netten.</p> <p>4. De regulerende instantie raadpleegt op een open en transparante wijze alle daadwerkelijke en potentiële systeemgebruikers over het tienjarige netontwikkelingsplan. Personen of bedrijven die beweren potentiële systeemgebruikers te zijn, kan worden verzocht die bewering te onderbouwen. De regulerende instantie maakt het resultaat van de raadpleging bekend, met name de mogelijke behoeften aan investeringen.</p> <p>5. De regulerende instantie gaat na of het tienjarige netontwikkelingsplan alle investeringsbehoeften bestrijkt die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of het overeenkomt met het in artikel 30, lid 1, onder b), van Verordening (EU) 2019/943 bedoelde niet-bindend Uniebreed tienjarige netontwikkelingsplan. Als betwijfeld wordt of het overeenkomt met het Uniebreed tienjarig netontwikkelingsplan, raadpleegt de regulerende instantie ACER. De regulerende instantie kan eisen dat de transmissiesysteembeheerder zijn tienjarige netontwikkelingsplan wijzigt.</p> <p>De bevoegde nationale instanties onderzoeken de consistentie van het tienjarige netontwikkelingsplan met het overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1999 ingediende nationale energie- en klimaatplan.</p> <p>6. De regulerende instantie houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van het tienjarige netwerkontwikkelingsplan.</p> <p>7. Ingeval de transmissiesysteembeheerder om andere dan dwingende redenen buiten zijn macht een investering die uit hoofde van het tienjarige netontwikkelingsplan in de eerstvolgende drie jaar uitgevoerd had moeten worden, niet uitvoert, zorgen de lidstaten ervoor dat de regulerende instantie ten minste een van de volgende maatregelen moet nemen opdat de investering in kwestie wordt gedaan indien zulke investering in het licht van het meest recente tienjarige netontwikkelingsplan nog relevant is:</p>	
---	--

<p>a) eisen dat de transmissiesysteembeheerder de investering in kwestie uitvoert;</p> <p>b) voor de investering in kwestie een aanbestedingsprocedure organiseren die openstaat voor alle investeerders, of</p> <p>c) de transmissiesysteembeheerder verplichten in te stemmen met een kapitaalverhoging om de nodige investeringen te financieren en onafhankelijke investeerders de mogelijkheid te geven deel te nemen in het kapitaal.</p> <p>8. Indien de regulerende instantie gebruik heeft gemaakt van haar in lid 7, onder b), genoemde bevoegdheden, kan zij de transmissiesysteembeheerder verplichten in te stemmen met:</p> <p>a) financiering door een derde partij;</p> <p>b) bouw door een derde partij;</p> <p>c) opbouw van de betrokken activa zelf, of</p> <p>d) beheer exploitatie van het betrokken actief zelf.</p> <p>De transmissiesysteembeheerder verstrekt de investeerders alle nodige gegevens om de investeringen te verrichten, sluit nieuwe activa aan op het transmissienet en stelt algemeen gesproken alles in het werk om de uitvoering van het investeringsproject te vergemakkelijken.</p> <p>De toepasselijke financieringsregelingen moeten worden goedgekeurd door de regulerende instantie.</p> <p>9. Indien de regulerende instantie gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheden uit hoofde van lid 7 dekken de toepasselijke tariefregelingen de kosten van de betrokken investeringen.</p>	
---	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 54 Eigendom van energieopslagfaciliteiten door transmissiesysteembeheerders	
<p>54.1. Transmissiesysteembeheerders bezitten, ontwikkelen, beheren of exploiteren geen energieopslagfaciliteiten.</p> <p>54.2. In afwijking van lid 1 kunnen de lidstaten toestaan dat transmissiesysteembeheerders energieopslagfaciliteiten bezitten, ontwikkelen, beheren of exploiteren indien het gaat om volledig geïntegreerde netwerkcomponenten, mits de regulerende instantie haar goedkeuring heeft verleend of aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan:</p>	<p>Artikel 16 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.1.8/1/1 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 voor zover het betrekking heeft op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.</p>

- a) andere partijen hebben, na een open, transparante en niet-discriminerende aanbestedingsprocedure, die is getoetst en goedgekeurd door de regulerende instantie, geen recht verworven om dergelijke faciliteiten te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren, of kunnen die diensten niet tegen redelijke kosten en binnen een redelijke termijn verrichten;
- b) dergelijke faciliteiten of niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten zijn nodig voor de nakoming door de transmissiesysteembeheerders van de krachtens deze richtlijn op hen berustende verplichtingen met betrekking tot een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het transmissiesysteem en worden niet gebruikt om elektriciteit te kopen of te verkopen op de elektriciteitsmarkten; en
- c) de regulerende instantie heeft de noodzaak van een dergelijke afwijking beoordeeld, heeft de toepasselijkheid van de aanbestedingsprocedure, met inbegrip van de voorwaarden van de aanbestedingsprocedure, vooraf geëvalueerd, en heeft haar goedkeuring verleend.

De regulerende instanties kunnen richtsnoeren of aanbestedingsclausules opstellen om transmissiesysteembeheerders te helpen billijke aanbestedingsprocedures te garanderen.

54.3. Het besluit tot afwijking wordt meegedeeld aan de Commissie en ACER, samen met relevante informatie over het verzoek en de redenen waarom de afwijking wordt toegestaan.

54.4. De regulerende instanties houden met regelmatige tussenpozen en ten minste om de vijf jaar een openbare raadpleging over de bestaande energieopslagfaciliteiten om de potentiële beschikbaarheid en belangstelling van andere partijen in dergelijke faciliteiten te investeren na te gaan. Indien uit de openbare raadpleging, zoals geëvalueerd door de regulerende instantie, blijkt dat derden in staat zijn dergelijke installaties op een kosteneffectieve manier te bezitten, te ontwikkelen, te exploiteren of te beheren, ziet de regulerende instantie erop toe dat de activiteiten van transmissiesysteembeheerders in dit verband binnen 18 maanden worden uitgefaseerd. Als onderdeel van de voorwaarden voor die procedure kunnen de regulerende instanties transmissiesysteembeheerders toestaan een redelijke vergoeding te ontvangen, met name de restwaarde van hun investering in de energieopslagfaciliteiten terug te verdienen.

54.5. Lid 4 is niet van toepassing op volledig geïntegreerde netwerkcomponenten of voor de

<p>gebruikelijke afschrijvingsperiode van nieuwe batterij-opslagfaciliteiten met een definitieve investeringsbeslissing voor 2024, op voorwaarde dat dergelijke batterij-opslagfaciliteiten:</p> <p>a) uiterlijk twee jaar daarna met het netwerk zijn verbonden;</p> <p>b) in het transmissiesysteem zijn geïntegreerd;</p> <p>c) uitsluitend worden gebruikt voor het reactief onmiddellijk herstellen van de veiligheid van het netwerk in noodgevallen, wanneer een dergelijke herstelmaatregel direct van kracht wordt en wordt beëindigd zodra reguliere redispacting in staat is het probleem op te lossen; en</p> <p>d) niet worden gebruikt om elektriciteit te kopen of te verkopen op de elektriciteitsmarkten, met inbegrip van balanceringsmarkten.</p>	
--	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 57</p> <p>Aanwijzing en onafhankelijkheid van regulerende instanties</p>	
<p>57.5, d). De leden van het bestuur van de regulerende instantie, of bij afwezigheid van een bestuur, de hogere leiding van de regulerende instantie, worden aangesteld voor een vaste termijn van vijf tot zeven jaar, die eenmaal kan worden verlengd;</p> <p>57.5, e). De leden van het bestuur van de regulerende instantie, of bij afwezigheid van een bestuur, de hogere leiding van de regulerende instantie, worden aangesteld op grond van objectieve, transparante en bekendgemaakte criteria, volgens een onafhankelijke en onpartijdige procedure, waarmee wordt gegarandeerd dat de kandidaten voor de relevante positie in de regulerende instantie over de vereiste vaardigheden en ervaring beschikken.</p>	<p>Artikel 7 van het ontwerp van decreet dat paragraaf 1 van artikel 3.1.5 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vervangt.</p>

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 58</p> <p>Algemene doelstellingen van de regulerende instantie</p>	
<p>Bij de uitvoering van de in deze richtlijn omschreven reguleringstaken neemt de regulerende instantie, in nauw overleg met de andere betrokken nationale instanties, waaronder de mededingingsautoriteiten, alsook instanties, met inbegrip van regulerende instanties, van naburige lidstaten en, in voorkomend geval, naburige derde landen, en zonder dat wordt geraakt aan hun bevoegdheden, alle redelijke maatregelen om de volgende doelstellingen te</p>	<p>Bij artikel 6 van het ontwerp van decreet wordt artikel 3.1.4/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd.</p>

bereiken binnen het kader van haar taken en bevoegdheden zoals vastgesteld in artikel 59:

- a) De bevordering, in nauwe samenwerking met de regulerende instanties van andere lidstaten, de Commissie en ACER, van een door concurrentie gekenmerkte, flexibele, zekere en vanuit milieuoogpunt duurzame interne markt voor elektriciteit binnen de Unie en van een daadwerkelijke openstelling van de markt voor alle afnemers en leveranciers in de Unie, en waarborging dat elektriciteitsnetten op een doeltreffende en betrouwbare manier werken, rekening houdend met doelstellingen op lange termijn;
- b) De ontwikkeling van door concurrentie gekenmerkte en goed functionerende regionale, grensoverschrijdende markten binnen de Unie met het oog op het bereiken van de onder a) genoemde doelstelling;
- c) Het opheffen van alle beperkingen voor handel in elektriciteit tussen de lidstaten, inclusief de ontwikkeling van afdoende grensoverschrijdende transmissiecapaciteit om aan de vraag te voldoen en de integratie van nationale markten te versterken, hetgeen de elektriciteitsstromen in de unie kan faciliteren.
- d) Bijdragen tot de ontwikkeling, op de meest kosteneffectieve manier, van veilige, betrouwbare en efficiënte niet-discriminerende systemen die kantgericht zijn, en de adequaatheid van systemen bevorderen alsmede, aansluitend bij de doelstellingen van het algemene energiebeleid, de energie-efficiëntie en de integratie van groot- en kleinschalige productie van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen en gedistribueerde productie in transmissie- en distributienetwerken, alsook het beheer ervan met betrekking tot andere energienetwerken voor gas of warmte vergemakkelijken;
- e) De toegang van nieuwe productiecapaciteit en energieopslagfaciliteiten tot het net vergemakkelijken, met name door de belemmeringen voor de toegang van nieuwkomers op de markt en van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen weg te nemen;
- f) Ervoor zorgen dat de systeembeheerders en -gebruikers de nodige stimulansen krijgen, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie, en met name

<p>de energie-efficiëntie, van netprestaties te verbeteren en de marktintegratie te versterken;</p> <p>g) Ervoor zorgen dat afnemers baat hebben bij een efficiënte werking van hun nationale markt, bevorderen van daadwerkelijke mededinging en bijdragen tot het waarborgen van een hoog niveau van consumentenbescherming in nauwe samenwerking met de desbetreffende consumentenbeschermingsautoriteiten;</p> <p>h) Bijdragen tot het bereiken van een hoog niveau van universele en van openbare dienstverlening bij het leveren van elektriciteit, tot de bescherming van kwetsbare afnemers en tot de compatibiliteit van de processen voor de uitwisseling van gegevens die nodig zijn voor de overstap van leverancier door afnemer.</p>	
--	--

Richtlijn	Vlaamse uitvoeringsmaatregel(en)
<p>Artikel 59</p> <p>Taken en bevoegdheden van de regulerende instanties</p>	
<p>1. De regulerende instantie heeft de volgende taken:</p> <p>a) vaststellen of goedkeuren, volgens transparante criteria, van transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethodes hiervoor of beide;</p> <p>b) ervoor zorgen dat transmissie- en distributiesysteembeheerders, en in voorkomend geval de betrokken systeemeigenaars, alsmede alle elektriciteitsbedrijven en andere marktdeelnemers hun verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn, Verordening (EU) 2019/943, de op grond van de artikelen 59, 60 en 61 van Verordening (EU) 2019/943 vastgestelde netwerkcodes, en het andere toepasselijke recht van de Unie, waaronder wat betreft grensoverschrijdende kwesties, alsook de besluiten van ACER, naleven;</p> <p>c) in nauwe samenwerking met de andere regulerende instanties ervoor zorgen dat het ENTSB voor elektriciteit, de EU-DSB-entiteit hun verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn, Verordening (EU) 2019/943, de op grond van de artikelen 59, 60 en 61 van Verordening (EU) 2019/943 vastgestelde netwerkcodes en richtsnoeren, en ander toepasselijk Unierecht, waaronder wat betreft grensoverschrijdende kwesties, evenals de besluiten van ACER, naleven, en gezamenlijk de niet-naleving door het ENTSB voor elektriciteit en de EU-DSB-entiteit van hun respectievelijke verplichtingen vaststellen; indien de regulerende instanties er niet in zijn geslaagd</p>	<p>Via artikel 5 van het ontwerp van decreet wordt artikel 3.1.3, eerste lid, punt 1° en 2°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd;</p> <p>Punt 1° van dit artikel van het ontwerp van decreet dat punt 1°, c) van artikel 3.1.3, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigt vormt de omzetting van artikel 59.1, o) van richtlijn (EU) 2019/944.</p> <p>Punt 2° van dit artikel van het ontwerp van decreet dat punt 1°, e) van artikel 3.1.3, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigt vormt de omzetting van artikel 59.1, o) van richtlijn (EU) 2019/944.</p> <p>Punt 3° van dit artikel van het ontwerp van decreet dat punt 1°, g) van artikel 3.1.3, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigt vormt de omzetting van artikel 59.1, t) van richtlijn (EU) 2019/944.</p> <p>Punt 4° van dit artikel van het ontwerp van decreet dat punt 1°, n) tot en met u) toevoegt aan artikel 3.1.3, eerste lid, punt 1°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigt vormt de omzetting van artikel 59.1, b), d), e), g), j), l), r) en z) van richtlijn (EU) 2019/944.</p> <p>Punt 5° van dit artikel van het ontwerp van decreet dat punt 2° van artikel 3.1.3, eerste lid, van</p>

<p>overeenstemming te bereiken binnen een periode van vier maanden na het begin van de raadplegingen met het oog op de gezamenlijke vaststelling van niet-naleving, wordt de kwestie ingevolge artikel 6, lid 10, van Verordening (EU) 2019/942 voor een beslissing aan ACER voorgelegd.</p> <p>d) goedkeuren van producten en aanbestedingsprocedures voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten;</p> <p>e) uitvoeren van de op grond van de artikelen 59, 60 en 61 van Verordening (EU) 2019/943 vastgestelde netcodes en richtsnoeren door middel van nationale maatregelen of, in voorkomend geval, gecoördineerde regionale maatregelen of maatregelen op Unieniveau;</p> <p>f) samenwerken in verband met grensoverschrijdende kwesties met de regulerende instantie of instanties van de betrokken lidstaten en met ACER, met name door deelname aan de werkzaamheden van de raad van regulators van ACER op grond van artikel 21 van Verordening (EU) 2019/942;</p> <p>g) naleven en uitvoeren van alle relevante wettelijk bindende besluiten van de Commissie en ACER;</p> <p>h) ervoor zorgen dat transmissiesysteembeheerders ingevolge artikel 16 van Verordening (EU) 2019/943 zo veel mogelijk interconnectorcapaciteit beschikbaar stellen;</p> <p>i) op jaarlijkse basis verslag uitbrengen over haar activiteit en de uitvoering van haar taken aan de betrokken autoriteiten van de lidstaten, de Commissie en ACER, met inbegrip van de genomen maatregelen en behaalde resultaten voor elk van de in dit artikel genoemde taken;</p> <p>j) erover waken dat geen sprake is van kruissubsidiëring tussen activiteiten met betrekking tot transmissie, distributie en levering of andere al dan niet op elektriciteitsgebied liggende activiteiten;</p> <p>k) toezicht houden op de investeringsplannen van de transmissiesysteembeheerders en in haar jaarverslag de samenhang beoordelen tussen het investeringsplan van de transmissiesysteembeheerders en het Uniebreed netontwikkelingsplan; een dergelijke beoordeling kan aanbevelingen voor de wijziging van die investeringsplannen omvatten;</p> <p>l) toezicht houden op en beoordelen van de prestaties van transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders met betrekking tot de ontwikkeling van een slim netwerk dat gericht is op energie-efficiëntie en de integratie van energie uit hernieuwbare bronnen op basis van een beperkte reeks indicatoren, en om de twee jaar een nationaal rapport publiceren met aanbevelingen;</p>	<p>het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigt vormt de omzetting van artikel 59.7 van richtlijn (EU) 2019/944.</p>
---	---

<p>m) vaststellen of goedkeuren van de normen en voorschriften van de kwaliteit van de diensten en van de levering of hier samen met andere bevoegde instanties toe bijdragen, en toezicht houden op de naleving en controleren van de eerdere resultaten van de regels inzake zekerheid en betrouwbaarheid van het net;</p> <p>n) toezicht houden op het niveau van transparantie, met inbegrip van groothandelsprijzen, en waken over de naleving van de transparantieplichtingen door de elektriciteitsbedrijven;</p> <p>o) toezicht houden op het niveau en de doeltreffendheid van openstelling van de markt en de mededinging op groot- en kleinhandelsniveau, inclusief elektriciteitsbeurzen, prijzen voor huishoudelijke afnemers, inclusief systemen voor vooruitbetaling, de impact van contracten op basis van een dynamische elektriciteitsprijs en van het gebruik van slimme-metersystemen, overstapgraad, afsluitingsgraad, kosten en uitvoering van onderhoudsdiensten, het verband tussen huishoudelijke en groothandelsprijzen, de ontwikkeling van nettarieven en -vergoedingen, en klachten van huishoudelijke afnemers, alsmede toezicht houden op vervalsing of beperking van de mededinging, onder andere door toepasselijke informatie te verstrekken en relevante gevallen aan de betrokken mededingingsautoriteiten voor te leggen;</p> <p>p) toezicht houden op het vóórkomen van restrictieve contractuele praktijken, met inbegrip van exclusiviteitsbepalingen, die afnemers kunnen weerhouden van of hen beperkingen kunnen opleggen met betrekking tot een keuze voor het gelijktijdig sluiten van overeenkomsten met meer dan een leverancier, en in voorkomend geval de nationale mededingingsautoriteiten van dergelijke praktijken in kennis stellen;</p> <p>q) toezicht houden op de tijd die transmissie- en distributiesysteembeheerders nodig hebben om aansluitingen en herstellingen uit te voeren;</p> <p>r) samen met andere betrokken instanties helpen waarborgen dat de maatregelen ter bescherming van de consument doeltreffend zijn en gehandhaafd worden;</p> <p>s) publiceren van aanbevelingen, ten minste op jaarbasis, betreffende de conformiteit van de leveringsprijzen met artikel 5, en die aanbevelingen waar nodig aan de mededingingsautoriteiten doen toekomen;</p> <p>t) waarborgen van de niet-discriminerende toegang tot de verbruiksgegevens van de afnemer, het verstrekken, voor facultatief gebruik, van een gemakkelijk te begrijpen geharmoniseerd formaat op nationaal niveau voor</p>	
--	--

<p>verbruiksgegevens en voor de onverwijde toegang voor alle afnemers tot de gegevens op grond van de artikelen 23 en 24;</p> <p>u) het toezicht op de uitvoering van regels met betrekking tot de rol en verantwoordelijkheden van de transmissiesysteembeheerders, distributiesysteembeheerders, leveranciers, afnemers en andere marktdeelnemers op grond van Verordening (EU) 2019/943;</p> <p>v) monitoren van de investeringen in productie- en opslagcapaciteit met het oog op de voorzieningszekerheid;</p> <p>w) toezicht houden op technische samenwerking tussen transmissiesysteembeheerders van de Unie en transmissiesysteembeheerders van derde landen;</p> <p>x) bijdragen tot de compatibiliteit van gegevensuitwisselingsprocessen voor de belangrijkste marktprocessen op regionaal niveau;</p> <p>y) toezicht houden op de beschikbaarheid van vergelijkingsinstrumenten die aan de in artikel 14 vastgelegde vereisten voldoen;</p> <p>z) uitoefenen van toezicht op het wegnemen van ongerechtvaardigde belemmeringen en beperkingen voor het verbruik van zelfopgewekte elektriciteit en energiegemeenschappen van burgers.</p> <p>2. Indien het in een lidstaat aldus is geregeld, kunnen de in lid 1 bedoelde toezichtstaken door andere instanties dan de regulerende instantie worden uitgevoerd. In dat geval wordt de uit dit toezicht verkregen informatie zo spoedig mogelijk aan de regulerende instantie ter beschikking gesteld.</p> <p>Bij de uitvoering van haar taken als bedoeld in lid 1, raadpleegt de regulerende instantie de transmissiesysteembeheerders en werkt zij eventueel nauw samen met andere betrokken nationale instanties, zonder daarbij afbreuk te doen aan hun onafhankelijkheid, onverminderd hun eigen specifieke bevoegdheid en overeenkomstig de beginselen van betere regelgeving.</p> <p>Goedkeuringen die uit hoofde van deze richtlijn door een regulerende instantie of ACER zijn verleend, doen geen afbreuk aan een naar behoren gemotiveerd toekomstig gebruik van de bevoegdheden waarover de regulerende instantie uit hoofde van dit artikel beschikt, noch aan eventuele sancties die door andere betrokken autoriteiten of de Commissie worden opgelegd.</p> <p>3. De lidstaten zorgen ervoor dat de regulerende instanties de bevoegdheden krijgen die hen in staat stellen de hun overeenkomstig dit artikel toevertrouwde taken op een efficiënte en snelle wijze uit te voeren. Daartoe beschikt de</p>	
--	--

<p>regulerende instantie ten minste over de volgende bevoegdheden:</p> <p>a) vaststellen van bindende besluiten voor elektriciteitsbedrijven;</p> <p>b) onderzoeken uitvoeren naar de werking van de elektriciteitsmarkten en besluiten tot en opleggen van noodzakelijke en evenredige maatregelen om daadwerkelijke mededinging te bevorderen en de goede werking van de markt te waarborgen. In passende gevallen is de regulerende instantie ook bevoegd om samen te werken met de nationale mededingingsautoriteit en de regulators van de financiële markt of de Commissie in het kader van een onderzoek in verband met het mededingingsrecht;</p> <p>c) opvragen bij elektriciteitsbedrijven van informatie die relevant is voor de uitvoering van haar taken, met inbegrip van verklaringen voor de weigering van toegang aan een derde partij en informatie over maatregelen die nodig zijn om het netwerk te versterken;</p> <p>d) opleggen van effectieve, evenredige en afschrikkende sancties aan elektriciteitsbedrijven die hun verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn, Verordening (EU) 2019/943 of enig toepasselijk wettelijk bindend besluit van de regulerende instantie of ACER niet naleven, of een bevoegde rechtbank voorstellen dergelijke sancties op te leggen. Daartoe behoort de bevoegdheid om aan de transmissiesysteembeheerder of het verticaal geïntegreerde bedrijf, naargelang het geval, sancties van maximaal 10 % van de jaaromzet van de transmissiesysteembeheerder of het verticaal geïntegreerde bedrijf op te leggen of voor te stellen deze op te leggen, wegens niet-naleving van hun respectieve verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn, en</p> <p>e) passende bevoegdheden om onderzoek uit te voeren en de nodige onderzoeksbevoegdheden met het oog op geschillenbeslechting krachtens artikel 60, leden 2 en 3.</p> <p>4. De regulerende instantie die is gevestigd in de lidstaat waar het ENTSB voor elektriciteit of de EU-DSB-entiteit is gevestigd, heeft de bevoegdheid om effectieve, evenredige en afschrikkende sancties aan deze entiteiten op te leggen wanneer zij hun verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn, Verordening (EU) 2019/943 of enig toepasselijk juridisch bindend besluit van de regulerende instantie of ACER niet naleven, of om voor te stellen een bevoegde rechtbank dergelijke sancties te laten opleggen.</p> <p>5. Wanneer een onafhankelijke systeembeheerder is aangewezen uit hoofde van artikel 44, heeft de regulerende instantie naast de haar uit hoofde</p>	
---	--

van de leden 1 en 3 van dit artikel toevertrouwde taken de volgende taken:

alerop toezien dat de eigenaar van het transmissiesysteem en de onafhankelijke systeembeheerder hun verplichtingen uit hoofde dit artikel naleven, en sancties opleggen bij niet-naleving overeenkomstig lid 3, onder d);

b)toezien op de betrekkingen en de communicatie tussen de onafhankelijke systeembeheerder en de eigenaar van het transmissiesysteem, teneinde ervoor te zorgen dat de onafhankelijke systeembeheerder zijn verplichtingen naleeft, en in het bijzonder contracten goedkeuren en optreden als geschillenbeslechtsinstantie tussen de onafhankelijke systeembeheerder en de eigenaar van het transmissiesysteem, ten aanzien van een klacht die door één van beide is ingediend op grond van artikel 60, lid 2;

c)onverminderd de procedure van artikel 44, lid 2, onder c), in het kader van het eerste tienjarige netontwikkelingsplan, zijn goedkeuring hechten aan de investeringsplanning en het meerjarige netontwikkelingsplan dat door de onafhankelijke systeembeheerder ten minste om de twee jaar wordt ingediend;

d)ervoor zorgen dat de door de onafhankelijke systeembeheerders aangerekende tarieven voor nettoegang een vergoeding omvatten voor neteigenaars, die voorziet in een adequate vergoeding voor netactiva en nieuwe investeringen daarin, mits die op economisch verantwoorde en efficiënte wijze zijn uitgevoerd;

e)inspecties uitvoeren, ook onaangekondigde, in de gebouwen van eigenaars van transmissiesystemen en van onafhankelijke systeembeheerders, en

f)toezicht op het gebruik van de congestielasten die door de onafhankelijke systeembeheerder worden aangerekend overeenkomstig artikel 19, lid 2, van Verordening (EU) 2019/943.

6. Naast de haar krachtens de leden 1 en 3 van dit artikel verleende taken en bevoegdheden worden aan de regulerende instantie, wanneer een transmissiesysteembeheerder is aangewezen overeenkomstig deel 3 van hoofdstuk VI, ten minste de volgende taken en bevoegdheden toegekend:

a)straffen opleggen overeenkomstig lid 3, onder d), wegens discriminerend gedrag ten gunste van een verticaal geïntegreerd bedrijf;

b)toezicht houden op de communicatie tussen de transmissiesysteembeheerder en het verticaal geïntegreerde bedrijf om ervoor te zorgen dat de transmissiesysteembeheerder zijn verplichtingen naleeft;

c)optreden als instantie voor het beslechten van geschillen die zich tussen het verticaal geïntegreerde bedrijf en de

<p>transmissiesysteembeheerder kunnen voordoen naar aanleiding van krachtens artikel 60, lid 2, ingediende klachten;</p> <p>d)toezien op de commerciële en financiële betrekkingen, waaronder leningen, tussen het verticaal geïntegreerde bedrijf en de transmissiesysteembeheerder;</p> <p>e)haar goedkeuring hechten aan alle commerciële en financiële overeenkomsten tussen het verticaal geïntegreerde bedrijf en de transmissiesysteembeheerder, mits deze in overeenstemming zijn met marktvoorwaarden;</p> <p>f)het verticaal geïntegreerde bedrijf om een rechtvaardiging verzoeken na een melding door de nalevingsfunctionaris overeenkomstig artikel 50, lid 4; deze rechtvaardiging bevat met name bewijsmateriaal waaruit blijkt dat geen discriminerend gedrag ten voordele van het verticaal geïntegreerde bedrijf heeft plaatsgevonden;</p> <p>g)inspecties, waaronder onaangekondigde, verrichten in de gebouwen van het verticaal geïntegreerde bedrijf en de transmissiesysteembeheerder, en</p> <p>h)alle of welbepaalde taken van de transmissiesysteembeheerder aan een overeenkomstig artikel 44 aangewezen onafhankelijke systeembeheerder toevertrouwen in geval van voortdurende overtreding door de transmissiesysteembeheerder van diens verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn, en met name in geval van herhaalde discriminerende gedragingen ten voordele van het verticaal geïntegreerde bedrijf.</p> <p>7. Behalve in gevallen waarin ACER bevoegd is om de voorwaarden of methoden voor de tenuitvoerlegging van de netcodes en richtsnoeren uit hoofde van hoofdstuk VII van Verordening (EU) 2019/943 op grond van artikel 5, lid 2, van Verordening (EU) 2019/942 vanwege hun gecoördineerde karakter vast te stellen of goed te keuren, zijn de regulerende instanties bevoegd voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de nationale methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake:</p> <p>a)de aansluiting op en toegang tot nationale netten, inclusief de transmissie- en distributietarieven of de methoden daarvoor; die tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netten op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten kunnen waarborgen;</p> <p>b)de verstrekking van ondersteunende diensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden</p>	
---	--

<p>voor netwerkgebruikers om hun input en output op elkaar af te stemmen; dergelijke ondersteunende diensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria, en c)toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.</p> <p>8. De in lid 7 vermelde methoden of de voorwaarden worden gepubliceerd.</p> <p>9. Om meer transparantie op de markt te bewerkstelligen en alle belanghebbende partijen alle nodige informatie, besluiten of voorstellen voor een besluit met betrekking tot transmissie- en distributietarieven als bedoeld in artikel 60, lid 3, te verstrekken, stellen de regulerende instanties de gedetailleerde methode en de onderliggende kosten die worden gebruikt voor de berekening van de desbetreffende nettarieven, ter beschikking aan het publiek, waarbij de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie wordt gewaarborgd.</p> <p>10. De regulerende instanties monitoren het congestiebeheer van de nationale elektriciteitssystemen, inclusief interconnectoren, en de uitvoering van de regels inzake congestiebeheer. Hiertoe leggen de transmissiesysteembeheerders of marktdeelnemers hun regels inzake congestiebeheer, inclusief de toewijzing van capaciteit, aan de regulerende instanties ter goedkeuring voor. De regulerende instanties mogen verzoeken om wijzigingen in deze regels.</p>	
--	--

Richtlijn	Vlaamse uitvoeringsmaatregel(en)
Artikel 70 Wijzigingen van Richtlijn 2012/27/EU	
5) artikel 15 wordt als volgt gewijzigd: a).... B) lid 8 wordt geschrapt;	Via artikel 42 van het ontwerp van decreet wordt artikel 4.1.32, §1, 19° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd.

Richtlijn	Vlaamse uitvoeringsmaatregel(en)
Artikel 71 Omzetting	
Art. 71.1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 31 december 2020 aan de artikelen 2 tot en met 5 , artikel 6, leden 2 en 3, artikel 7, lid 1, artikel 8, lid 2, onder j) en l), artikel 9, lid 2, artikel 10, leden 2 tot en met 12, de artikelen 11 tot en met 24 , de artikelen 26, 28 en 29, de artikelen 31	Er is, behalve voor artikel 21, 22, 61, 62 en 63, geen inwerkingtredingsbepaling opgenomen in het ontwerpdecreet waardoor de algemene regel geldt, met name inwerkingtreding 10 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad).

tot en met 34 en 36, artikel 38, lid 2, de artikelen 40 en 42, artikel 46, lid 2, onder d), de artikelen 51 en 54, de artikelen 57 tot en met 59, de artikelen 61 tot en met 63, artikel 70, punten 1 tot en met 3, punt 5, onder b), en punt 6, en de bijlagen I en II te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

De lidstaten doen echter de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk:

- a) Op 31 december 2019 aan artikel 70, punt 5, onder a), te voldoen;
- b) Op 25 oktober 2020 aan artikel 70, punt 4, te voldoen.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in de bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan **naar deze richtlijn verwezen**. In de bepalingen wordt tevens vermeld dat verwijzingen in bestaande wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen naar de bij deze richtlijn ingetrokken richtlijn gelden als verwijzingen naar de onderhavige richtlijn. De regels voor deze verwijzing en de formulering van deze vermelding worden vastgesteld door de lidstaten.

Artikel 2 van het ontwerp van decreet dat artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigt.

Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking)

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p align="center">Artikel 2 Definities</p>	
<p>2.1. energie uit hernieuwbare bronnen of hernieuwbare energie: energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, namelijk windenergie, zonne-energie (thermische zonne-energie en fotovoltaïsche energie) en geothermische energie, omgevingsenergie, getijdenenergie, golflagenenergie en andere energie uit de oceanen, waterkracht, en energie uit biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties, en biogas;</p> <p>2.14. zelfverbruiker van hernieuwbare energie: een eindafnemer die actief is op zijn afgebakende locatie of, indien een lidstaat dat toestaat, op andere locaties, die voor eigen verbruik hernieuwbare elektriciteit opwekt en zelfopgewekte hernieuwbare elektriciteit mag opslaan of verkopen, op voorwaarde dat dit voor een niet-huishoudelijke zelfverbruiker hernieuwbare energie niet zijn primaire commerciële of professionele activiteit is;</p> <p>2.15. gezamenlijk optredende zelfverbruikers van hernieuwbare energie”: een groep van ten minste twee gezamenlijk optredende zelfverbruikers van hernieuwbare energie, overeenkomstig punt 14, die zijn gevestigd in hetzelfde gebouw of appartementsgebouw.</p>	<p>Via artikel 3 van het ontwerp van decreet wordt de bestaande definitie van ‘hernieuwbare energiebronnen’ vervangen (wijziging punt 65° van artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009).</p> <p>“65° hernieuwbare energiebronnen: hernieuwbare niet-fossiele energiebronnen, namelijk wind, zon, waaronder thermische zonne-energie en fotovoltaïsche energie, geothermie, de omgeving, de getijden, de golflagen en andere energie uit de oceanen, waterkracht, biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogas;”;</p> <p>Een van de activiteiten die onder andere energiegemeenschappen kunnen uitoefenen is het zelfverbruik van energie. Het is echter belangrijk om deze activiteit duidelijk te definiëren om een onderscheid te kunnen maken met andere activiteiten zoals energiedelen of verkoop. De decreetgever opteert ervoor om in het Energiedecreet van 8 mei 2009 een onderscheid te maken tussen “zelfverbruik van energie” en “energiedelen”. Er wordt ook niet gesproken van “zelfverbruik van hernieuwbare energie” om ook het recht van zelfverbruik voor actieve afnemers in richtlijn (EU) 2019/944 om te zetten dat breder gaat dan louter hernieuwbare bronnen.</p> <p>Richtlijn (EU) 2018/2001 definieert “zelfverbruiker van hernieuwbare energie” (art. 2, 14)) en “gezamenlijk optredende zelfverbruikers van hernieuwbare energie” (art. 2, 15)). Richtlijn (EU) 2019/944 bepaalt dat actieve afnemers hun zelf opgewekte elektriciteit zelf kunnen verbruiken (art. 2 8).</p> <p>Om te vermijden dat een overaanbod aan nieuwe actoren wordt gecreëerd opteert de decreetgever ervoor om de definities van “zelfverbruiker van hernieuwbare energie” en “gezamenlijk optredende zelfverbruikers van hernieuwbare energie” niet als zodanig te introduceren in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Ten eerste omdat beide definities en bepalingen van actieve afnemer en zelfverbruiker van hernieuwbare energie in de Europese richtlijnen quasi gelijk zijn en daarmee</p>

<p>2.16. hernieuwbare-energiegemeenschap: een juridische entiteit</p> <p>a) die, in overeenstemming met het toepasselijke nationale recht, gebaseerd is op open en vrijwillige deelname, autonoom is en daadwerkelijk wordt gecontroleerd door aandeelhouders of leden die zijn gevestigd in de nabijheid van de hernieuwbare- energieprojecten die in eigendom zijn van en ontwikkeld zijn door die juridische entiteit;</p> <p>b) waarvan de aandeelhouders of leden natuurlijke personen, kmo's of lokale overheden, met inbegrip van gemeenten, zijn;</p> <p>c) waarvan het hoofddoel is het verschaffen van voordelen op milieugebied of op economisch of sociaal gebied aan haar aandeelhouders of leden</p>	<p>de definitie en bepalingen van actieve afnemer eigenlijk de zelfverbruiker van hernieuwbare energie omvat. Ten tweede lijkt het beter om in plaats daarvan een definitie van de activiteiten "zelfverbruik van energie" en "energieleden" in te voegen in art. 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, als 'onpersoonlijke' versie van de definitie van "zelfverbruiker". Dit "zelfverbruik" en "energieleden" zijn dan rechten die 'transversaal' worden opgevat, en die zowel aan actieve afnemers (inclusief actieve afnemers gegroepeerd in een (appartementen)gebouw om tegemoet te komen aan het Europese concept van "gezamenlijk optredende zelfverbruikers van hernieuwbare energie") als aan vennoten of leden van energiegemeenschappen worden toegekend.</p> <p>Via artikel 3 van het ontwerpdecreet wordt een definitie van energiedelen (invoeging nieuw punt 38°/1) en van zelfverbruik van energie (toevoeging nieuw punt 140°) ingevoegd in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>De activiteit 'zelfverbruik' is voor de actieve afnemer opgenomen in artikel 49 van het ontwerpdecreet dat artikel 4.4.2, paragraaf 1, eerste lid, 2°, invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Voor de energiegemeenschap van burgers en de hernieuwbare energiegemeenschap is de activiteit 'zelfverbruik' opgenomen in artikel 59 van het ontwerpdecreet dat artikel 4.8.4, §1, eerste lid, punt 2°, invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Energiedelen wordt verder geregeld in artikel 61 dat artikel 7.2.1 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Via artikel 3 van het ontwerp van decreet wordt artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd; er wordt een punt 65°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt: "65°/1 hernieuwbare energiegemeenschap: een rechtspersoon die voldoet aan de vereisten, vermeld in artikel 4.8.2;"</p> <p>Daarnaast vormt het nieuw ingevoegde artikel 4.8.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, ingevoegd via artikel 57 van het ontwerp van decreet, de omzetting van artikel 2.16 van richtlijn (EU) 2018/2001.</p>
--	---

<p>of aan de lokale gebieden waar zij actief is, en niet het realiseren van winst;</p> <p>2.17. hernieuwbarestroomafnameovereenkomst: een overeenkomst waarbij een natuurlijke of rechtspersoon zich ertoe verbindt hernieuwbare energie rechtstreeks van een energieproducent af te nemen.</p> <p>2.18. peer-to-peerhandel in hernieuwbare energie: de verkoop van hernieuwbare energie tussen marktdeelnemers door middel van een overeenkomst met vooraf bepaalde voorwaarden voor de automatische uitvoering en afwikkeling van de transactie, rechtstreeks tussen deelnemers of indirect via gecertificeerde derde marktdeelnemer, zoals een aankoopgroepering. Het recht peer-to-peerhandel te drijven laat de rechten en plichten van de betrokken partijen als eindafnemers, producenten, leveranciers of aankoopgroepering onverlet.</p>	<p>Via artikel 3, punt 33°, van het ontwerp van decreet wordt een punt 114°/2/1 ingevoegd in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 3, punt 32°, van het ontwerp van decreet voegt een punt 97°/0° in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 in dat een definitie van peer-to-peerhandel in hernieuwbare energie invoegt; “141° peer-to-peerhandel in hernieuwbare energie: de verkoop van hernieuwbare energie tussen actieve afnemers door een overeenkomst met vooraf bepaalde voorwaarden voor de automatische uitvoering en afwikkeling van de transactie, rechtstreeks tussen deelnemers of indirect via een derde marktdeelnemer, zoals een aggregator;”;</p>
---	---

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
<p>Artikel 21 Zelfverbruikers van hernieuwbare energie</p>	
<p>1. De lidstaten zorgen ervoor dat consumenten het recht hebben zelfverbruikers van hernieuwbare energie te worden, met inachtneming van dit artikel.</p> <p>2. De lidstaten zorgen ervoor dat zelfverbruikers van hernieuwbare energie individueel of via aankoopgroeperingen, het recht hebben om:</p> <p>a) Hernieuwbare energie te produceren, ook voor eigen verbruik, hun overtollige productie van hernieuwbare elektriciteit op te slaan en te verkopen, ook via hernieuwbare-stroomafnameovereenkomsten, elektriciteitsproducenten en regelingen voor peer-to-peerhandel, zonder dat zij worden onderworpen:</p> <p>i) Met betrekking tot de elektriciteit die zij verbruiken van of invoeden in het net, aan discriminerende of onevenredige procedures en tarieven,</p>	<p>Artikel 21.1 wordt omgezet via artikel 48 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.4.2, §1, eerste lid, 2°, invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 21.2 a), b) worden omgezet via artikel 49 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.4.2, §1, eerste lid, invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 en via artikel 62 van het ontwerp van decreet dat artikel 7.2.2 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 21.2, c) wordt omgezet via artikel 62 van het ontwerp van decreet dat artikel 7.2.2, §2, invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 21.4 wordt omgezet via artikel 61 van het ontwerp van decreet dat artikel 7.2.1, paragraaf 1, tweede lid, 1°, invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 21.5 wordt omgezet via artikel 48 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.4.2, §3, invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>

<p>en aan nettarieven die de kosten niet weerspiegelen;</p> <p>ii) Met betrekking tot hun zelfopgewekte elektriciteit uit hernieuwbare bronnen die op hun eigen locatie blijft, aan discriminerende of onevenredige procedures en enig tarief of enige vergoeding;</p> <p>b) Aan elektriciteitsopslagsystemen gecombineerd met hernieuwbare-elektriciteitsopwekkingsinstallaties voor eigen gebruik te installeren en te exploiteren, zonder te worden onderworpen aan dubbele heffingen, met inbegrip van nettarieven, voor opgeslagen elektriciteit die op hun eigen locatie blijft;</p> <p>c) Aan het behouden van hun rechten en verplichtingen als eindafnemer;</p> <p>d) Het ontvangen van een beloning, in voorkomend geval ook via steunregelingen, voor de zelfopgewekte hernieuwbare elektriciteit die zij aan het net leveren, die een afspiegeling is van de marktwaarde van die elektriciteit en die rekening kan gehouden met de waarde op lange termijn ervan voor het net, het milieu en de samenleving</p> <p>3. De lidstaten mogen niet-discriminerende evenredige tarieven en vergoedingen opleggen aan zelfverbruikers van hernieuwbare energie, in verband met hun zelfopgewekte hernieuwbare elektriciteit die op hun eigen locatie blijft in een of meer van de volgende gevallen:</p> <p>a) Indien de zelfopgewekte hernieuwbare elektriciteit effectief wordt ondersteund via steunregelingen, uitsluitend voor zover de economische levensvatbaarheid van het project en het stimulerende effect van de steun niet worden ondermijnd.</p> <p>b) Met ingang van 1 december 2026, indien het totale aandeel installaties voor zelfgeproduceerde energie groter is dan 8% van het totale geïnstalleerde elektriciteitsvermogen van een lidstaat, en als uit een door de nationale regelgevende instantie van die lidstaat door middel van een open, transparant en proces uitgevoerde kosten-batenanalyse blijkt dat de bepaling in lid 2, onder a), ii), heeft geleid tot een belangrijke onevenredige last voor de financiële duurzaamheid op lange termijn van het elektrische systeem, of een grotere prikkel</p>	<p>Artikel 21.6 wordt omgezet via artikel 48 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.4.2, §4, invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>
--	---

vormt dan wat objectief nodig is om te komen tot kosteneffectief gebruik van hernieuwbare energie, en die last of prikkel niet kan worden beperkt door het nemen van andere redelijke maatregelen, of c) indien de zelfopgewekte hernieuwbare elektriciteit is geproduceerd in installaties met een totaal geïnstalleerd elektrisch vermogen van meer dan 30 kW.

4. De lidstaten zorgen ervoor dat zelfverbruikers van hernieuwbare energie die in hetzelfde gebouw gevestigd zijn, met inbegrip van appartementsgebouwen, het recht hebben gezamenlijk deel te nemen aan de in lid 2 bedoelde activiteiten en een regeling mogen treffen voor het onderling delen van hernieuwbare energie die wordt geproduceerd op hun locatie of locaties, onverminderd de nettarieven en andere relevante tarieven, heffingen en belastingen van toepassing voor elke zelfverbruiker van hernieuwbare energie. De lidstaten mogen onderscheid maken tussen individuele zelfverbruikers van hernieuwbare energie en gezamenlijk optredende zelfverbruikers van hernieuwbare energie. Verschil in behandeling moet evenredig zijn en naar behoren gerechtvaardigd worden.
5. De installatie van de zelfverbruiker van hernieuwbare energie kan eigendom zijn van of worden beheerd door een derde partij wat betreft installatie, beheer, met inbegrip van meteropname, en onderhoud, mits de derde partij onderworpen blijft aan de instructies van de zelfverbruiker van hernieuwbare energie. De derde partij zelf wordt niet beschouwd als een zelfverbruiker van hernieuwbare energie.
6. De lidstaten scheppen een faciliterend kader voor te bevordering en vergemakkelijking van de ontwikkeling van het zelfverbruik van hernieuwbare energie op basis van een beoordeling van de bestaande ongerechtvaardigde belemmeringen en het potentieel van zelfverbruik van hernieuwbare energie op hun grondgebied en energienetwerken. Dat faciliterend kader zal onder meer:

<ul style="list-style-type: none"> a) De toegankelijkheid van het zelfverbruik van hernieuwbare energie voor alle eindafnemers, met inbegrip van huishoudens, aanpakken; b) Ongerechtvaardigde belemmeringen voor de financiering van projecten in de markt en maatregelen om de toegang tot financiering te vergemakkelijken, aanpakken; c) Alle overige ongerechtvaardigde regelgevingsbelemmeringen aanpakken die het zelfverbruik van hernieuwbare energie in de weg staan, onder meer voor huurders; d) Prikkel voor huiseigenaren aanpakken om, ook voor huurders, mogelijkheden te scheppen voor het zelfverbruik van hernieuwbare energie; e) Zelfverbruikers van hernieuwbare energie voor zelfopgewekte hernieuwbare elektriciteit die zij aan het net leveren, niet-discriminerende toegang verlenen tot de betreffende bestaande steunregelingen en tot alle segmenten van de elektriciteitsmarkt; f) Ervoor zorgen dat zelfverbruikers van hernieuwbare energie op een passende en evenwichtige manier bijdragen aan de totale kosten van het systeem wanneer elektriciteit in het net wordt ingevoed. De lidstaten nemen een samenvatting van het beleid en de maatregelen in het kader van het faciliterend kader en een beoordeling van de uitvoering daarvan op in hun geïntegreerde nationale energie-en klimaatplannen en voortgangsverslagen, op grond van Verordening (EU) 2018/1999. <p>7. De toepassing van dit artikel laat de artikelen 107 en 108 VWEU onverlet.</p>	
--	--

Richtlijn	Vlaamse omzettingsmaatregel(en)
Artikel 22 Hernieuwbare-energiegemeenschappen	
1. De lidstaten zorgen ervoor dat eindafnemers, met name huishoudelijke afnemers, het recht hebben om deel te nemen aan een hernieuwbare-energiegemeenschap met behoud van hun rechten of verplichtingen als eindafnemers en zonder te worden onderworpen aan ongegronde of discriminerende voorwaarden of procedures die hun deelname aan een hernieuwbare-energiegemeenschap	Artikel 22.1 wordt omgezet via artikel 57 van het ontwerp van decreet dat een nieuw artikel 4.8.2 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 en via artikel 59 van het ontwerpdecreet dat artikel 4.8.4 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.

<p>kunnen verhinderen, mits voor particuliere ondernemingen geldt dat hun deelname niet hun belangrijkste commerciële of professionele activiteit vormt.</p> <p>2. De lidstaten zorgen ervoor dat hernieuwbare-energiegemeenschappen het recht hebben:</p> <p>a) hernieuwbare energie te produceren, te verbruiken, op te slaan en te verkopen, ook via hernieuwbare-stroomafnameovereenkomsten;</p> <p>b) binnen de hernieuwbare-energiegemeenschap hernieuwbare energie te delen die is geproduceerd door de productie-eenheden die eigendom zijn van die hernieuwbare-energiegemeenschap, met inachtneming van de andere vereisten van dit artikel en met behoud van de rechten en verplichtingen van de leden van de hernieuwbare-energiegemeenschap als consumenten;</p> <p>c) op niet-discriminerende wijze toegang hebben tot alle geschikte energiemarkten, zowel rechtstreeks als door middel van aggregatie;</p> <p>3. De lidstaten evalueren de bestaande belemmeringen voor en het potentieel van de ontwikkeling van hernieuwbare-energiegemeenschappen op hun grondgebied.</p> <p>4. De lidstaten scheppen een faciliterend kader ter bevordering en vergemakkelijking van de ontwikkeling van hernieuwbare-energiegemeenschappen. In dat kader wordt er onder andere voor gezorgd dat:</p> <p>a) ongerechtvaardigde regelgevende en administratieve belemmeringen voor hernieuwbare energie worden weggenomen;</p> <p>b) hernieuwbare-energiegemeenschappen die energie leveren of voorzien in aggregatie of andere commerciële energiediensten verstrekken, onderworpen zijn aan de bepalingen die gelden voor dergelijke activiteiten;</p> <p>c) de betrokken distributiesysteembeheerder samenwerkt met hernieuwbare-energiegemeenschappen om overdrachten van energie binnen</p>	<p>Artikel 22.2, a) wordt omgezet via artikel 59 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.8.4, §1, eerste lid, 1°, 2°, 3° en 6° en tweede lid invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 22.2, b) wordt omgezet via artikel 59 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.8.4, §1, eerste lid, 8° invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009 + via artikel 61 van het ontwerp van decreet dat artikel 7.2.1, paragraaf 1, tweede lid, 3° invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 22.2, c) wordt omgezet via artikel 59 van het ontwerp van decreet dat artikel 4.8.4, §1, eerste lid, 5° en tweede en derde lid invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 22.4, f) wordt omgezet via artikel 57 van het ontwerpdecreet dat artikel 4.8.2 invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p> <p>Artikel 22.4 wordt omgezet via artikel 59 van het ontwerpdecreet dat artikel 4.8.4, §4, invoegt in het Energiedecreet van 8 mei 2009.</p>
---	--

<p>hernieuwbare-energiegemeenschappen te vergemakkelijken;</p> <p>d) hernieuwbare-energiegemeenschappen onderworpen zijn aan eerlijke, evenredige en transparante procedures, waaronder registratie- en vergunningsprocedures, en nettarieven die de kosten weerspiegelen, evenals relevante tarieven, heffingen en belastingen, waarbij ervoor wordt gezorgd dat zij op passende, eerlijke en evenwichtige wijze bijdragen aan het delen van de totale kosten van het systeem, overeenkomstig een door de nationale bevoegde autoriteiten ontwikkelde transparante kosten-batenanalyse van decentrale energiebronnen;</p> <p>e) hernieuwbare-energiegemeenschappen op niet-discriminerende wijze worden behandeld met betrekking tot hun activiteiten, rechten en verplichtingen als eindafnemers, producenten, leveranciers, distributiesysteembeheerders, of in een andere hoedanigheid van marktdeelnemer;</p> <p>f) de deelname aan de hernieuwbare-energiegemeenschap open staat voor alle consumenten, met inbegrip van huishoudens met een laag inkomen en kwetsbare huishoudens;</p> <p>g) instrumenten om de toegang tot financiering en informatie te vergemakkelijken beschikbaar zijn;</p> <p>h) steun voor regulering en capaciteitsopbouw wordt verstrekt aan overheidsinstanties voor het faciliteren en oprichten van hernieuwbare-energiegemeenschappen, en om die overheden te helpen rechtstreeks deel te nemen;</p> <p>i) er regels zijn om de gelijke en niet-discriminerende behandeling te garanderen van afnemers die deelnemen aan de hernieuwbare-energiegemeenschappen.</p> <p>5. De belangrijkste elementen van het in lid 4 bedoelde faciliterend kader en de uitvoering daarvan maken deel uit van de actualisering van de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en</p>	
---	--

<p>voortgangsverslagen van de lidstaten op grond van Verordening (EU) 2018/1999.</p> <p>6. De lidstaten kunnen bepalen dat hernieuwbare-energiegemeenschappen moeten openstaan voor grensoverschrijdende deelname.</p> <p>7. Onverminderd de artikelen 107 en 108 VWEU houden de lidstaten rekening met de specifieke kenmerken van hernieuwbare-energiegemeenschappen bij het ontwerpen van steunregelingen, zodat deze op gelijke voet met andere marktdeelnemers kunnen meedingen naar steun.</p>	
--	--